Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 189 (6. 080) 1986 йил 18 август, душанба Баҳоси 3 тийин

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси навбатдаги мажлисида ўртоқ М. С. Горбачевнинг Узоқ Шарққа сафари якунлари тўғрисидаги ахборотини муҳокама қилди. Сиёсий бюро ана шу якунларни тўла-тўкис маъқуллаб, Узоқ Шарқ регионини иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг сафар давомида ўртага қўйилган йирик масалалари, Совет Иттифоқи олға сурган Осиё ва Тинч океани ҳавзасида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашнинг кенгайтирилган концепцияси аҳамиятини таъкидлади. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Узоқ Шарққа сафари вақтида сўзлаган нутқлари, унинг меҳнаткашлар билан учрашувлари ва суҳбатлари принципиал сиёсий аҳамиятга эга бўлиб, Совет жамияти бутун ҳаётини партия XXVII съезди қарорлари асосида қайта қуриш, меҳнаткашларнинг ижтимоий ва меҳнат активлигини янада ошириш учун омил бўлиб хизмат қилади. Қайта қуриш масалаларига эътибор ҳатто озгина бўлсада сусайишига йўл қўйиш мумкин эмаслиги, эскириб қотиб қолган нарсаларни рад этиб, дадиллик билан олға бориш, омманинг ижодий юксалишидан мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш манфаатларини кўзлаб, тўлароқ фойдаланиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Сиёсий бюро 2000 йилгача бўлган даврда Узоқ Шарқ иқтисодий райони ишлаб чиқарувчи кучларини комплекс ривожлантиришнинг узоқ муддатли давлат программасини ишлаб чиқишни зарур деб топди. Бу программани ишлаб чиқиш чоғида социал проблемаларнинг ҳал этилишига, уй-жой қурилиши илдам суръатларини таъминлашга, аҳоли таъминоти ва унга хизмат кўрсатишни яхшилашга, мактабгача тарбия муассасалари, мактаблар, соғлиқни сақлаш объектлари тармоғини кенгайтиришга, маданият, спорт, туризмни ривожлантириш учун база яратишга, шунингдек, жойларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни бутун чоралар билан ривожлантириш ҳисобига аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан энг кўп даражада таъминлашга биринчи даражали эътибор берилиши лозим. Программани ишлаб чиқиш чоғида ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш суръатларини жадаллаштиришни, ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан интенсивлашга ўтказишни, вужудга келтирилган ишлаб чиқариш потенциалидан фойдаланишни тубдан яхшилаш кўзда тутилиши белгиланади. Мазкур чора-тадбирларнинг амалга оширилиши ана шу ўлканинг жуда катта имкониятларидан умумдавлат манфаатлари йўлида янада самаралироқ фойдаланишга, унинг бойликларини совет халқига хизмат қилдиришга, бу ерда яшовчи кишиларнинг эҳтиёжларини яхшироқ ва тўлароқ қондиришга имкон беради.

Сиёсий бюро мажлисида Владивостокда олға сурилган, тинчлик ва хавфсизликни таъминлашга, Осиё қитъасидаги социалистик мамлакатлар билан, Ҳиндистон билан ҳамкорликни мустаҳкамлашга, Афғонистондаги вазиятни бартараф этишга, Осиё — Тинч океани региони давлатлари билан ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантиришга қаратилган ташаббусларни рўёбга чиқариш юзасидан амалий ҳаракатларга алоҳида эътибор берилди.

Сиёсий бюро Шимол ва Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини мамлакатнинг жанубий районларига оқизиш билан боғлиқ бўлган лойиҳа ишлари ва бошқа ишларни бажариш масалаларини кўриб чиқиб, жамоатчиликнинг кенг доиралари талаб қилаётганидек, ана шу проблеманинг экологик ва иқтисодий жиҳатларини қўшимча равишда ўрганиш зарурлиги муносабати билан бу ишларни тўхтатишни мақсадга мувофиқ деб топди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорида асосий эътиборни энг аввало, мавжуд сув ресурсларидан янада тежабтергаб ва самарали фойдаланишга ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашнинг ҳамма омилларидан комплекс фойдаланишга қаратиш, моддий воситаларни ҳам, аввало, айни мана шу ишларга сарфлаш кўзда тутилади.

Мамлакат қурилиш комплексини бошқаришни ва қурилишда хўжалик механизмини янада такомиллаштириш масалалари юзасидан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарори қабул қилинди. Бу қарорда инвестиция жараёнини тубдан яхшилашга, капитал қурилишни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга қаратилган бир қанча катта-катта тадбирларни амалга ошириш мўлжалланган. СССР Қурилиш ишлари давлат комитети СССР иттифоқ-республика қурилиш комитетига айлантирилади. Унинг СССР Министрлар Совети доимий органи сифатида қурилиш комплексига раҳбарлик қилишдаги роли ва вазифалари белгилаб қўйилди. Бу соҳада марказлаштирилган раҳбарликни кучайтириш билан бир қаторда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг ҳуқуқлари анча кенгайтирилади. Республика Қурилиш министрликлари бевосита уларга бўйсундирилади, планларнинг бажарилиши, республикалар, ўлкалар ва областларни социал-иқтисодий жиҳатдан комплекс ривожлантириш учун маҳаллий органларнинг жавобгарлиги оширилади. Қурилишда планлаштириш, маблағ билан таъминлаш ва хўжалик ҳисобини мустаҳкамлашни тубдан яхшилаш, шунингдек, бошқарув аппаратини анча қисқартириш чоралари кўзда тутилади. Ишларнинг пировард натижаларига эришишда пудрат шартномаларининг роли, қурилиш барча қатнашчиларининг ўзаро иқтисодий жавобгарлиги ва манфаатдорлиги кучаяди. Қурилиш-монтаж ташкилотларининг планларни бажариш, қурилиш ишлаб чиқаришининг техникавий ва сифат даражасини янада ошириш соҳасидаги фаолиятида уларнинг ҳуқуқлари кенгайтирилади.

Сиёсий бюро КПСС XXVII съезди кўрсатмаларига мувофиқ равишда мамлакат социал-иқтисодий тараққиётининг ҳозирги босқичида ишлаб чиқаришнинг кооператив формаларини ривожлантиришнинг асосий принципларини кўриб чиқди ва маъқуллади. Кооперативларни тузиш ва ривожлантириш министрликлар ва идоралар, халқ депутатлари маҳаллий Советлари иштирокида ихтиёрийлик асосида амалга оширилиши ва биринчи навбатда аҳолининг маданий-маиший товарлар ва рўзғор буюмларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга, шунингдек, маҳаллий ресурслардан, иккиламчи хом ашё ва чиқитлардан фойдаланиш йўли билан аҳолига хилма-хил хизмат кўрсатишга қаратилиши лозимлиги кўрсатиб ўтилди. Кооперативларнинг фаолияти тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш принципларида уставга мувофиқ равишда ташкил этилади. Биринчи қадам сифатида ҳукуматнинг бир қанча иттифоқдош республикаларда иккиламчи хом ашёни тайёрлаш ва қайта ишлаш кооперативлари ташкил этиш чоралари тўғрисидаги таклифи маъқулланди.

Сиёсий бюро ташқи иқтисодий фаолиятни тубдан такомиллаштириш тадбирларини маъқуллади. Ташқи иқтисодий алоқаларни, уларни планлаштириш ва хўжалик ҳисобини бошқаришни ташкил этишни яхшилашга қаратилган комплекс тадбирларни амалга ошириш кўзда тутилади. Ташқи иқтисодий фаолиятни амалга оширишда министрликлар, ишлаб чиқариш бирлашмалари, корхоналар ва ташкилотларнинг ҳуқуқларини анча кенгайтириш мақсадга мувофиқ деб топилди. Социалистик мамлакатлар билан муттасил ҳамкорликни таъминлашга, бирлашмалар ва корхоналарнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатлари доирасида бевосита ишлаб чиқариш алоқаларини ҳар томонлама кенгайтириш, биргаликдаги корхоналар ва цехлар ташкил этиш учун иқтисодий ва ташкилий шарт-шароитлар яратишга асосий эътибор берилади.

СССР Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги ҳамда СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги бирлашмалари ва корхоналарини 1987 йилдан бошлаб тўла хўжалик ҳисобига ўтказиш ҳақидаги ҳукумат таклифлари маъқулланди.

Сиёсий бюро 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида совет халқи Ғалабаси ёдгорлигини барпо этиш ишлари қандай бораётганлиги масаласини кўриб чиқиб ва ана шу лойиҳанинг бўлиб ўтган кенг муҳокамаси якунларини, жамоатчилик билдирган эътирозлар ва таклифларни, Поклонная Горада амалга оширилган тайёргарлик ишларини ҳисобга олган ҳолда Москва шаҳрида ўрнатиладиган Ғалаба ёдгорлигининг асосий монументи учун очиқ конкурс ўтказишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблади.

М. С. Горбачевнинг Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ВСР Давлат Кенгашининг Раиси Чионг Тинь билан учрашуви натижалари маъқулланди. Сиёсий бюро Совет Иттифоқи билан Вьетнам ўртасидаги қардошларча дўстлик ва самарали ҳамкорлик изчиллик билан мустаҳкамланиб ва ривожланиб бораётганлигидан, Совет—Вьетнам муносабатларини янада мустаҳкамлаш ҳамда Осиё—Тинч океани регионида вазиятни соғломлаштириш масалаларида партияларимиз ва давлатларимиз позицияларининг бир хиллигидан мамнуният изҳор қилди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг МХРП Марказий Комитети Бош секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси Ж. Батмунх билан суҳбати якунларини маъқуллади. СССР билан Монголия ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликка юксак баҳо берилди, икки томонлама иқтисодий алоқаларнинг, Осиёда мустаҳкам тинчлик ва яхши қўшничилик манфаатлари йўлида актив баҳамжиҳат ҳаракатнинг самарадорлигини оғишмай юксалтиришнинг муҳимлиги таъкидланди.

КПСС делегациясининг Япония Компартияси Марказий Комитети Президиумининг Раиси Т. Фува бошчилигидаги ЯКП делегацияси билан музокаралари якунлари маъқулланди. Бу музокаралар 1984 йил декабрида қабул қилинган КПСС ва ЯКП Қўшма баёнотини амалга ошириш йўлида янги муҳим қадам бўлди, энг аввало, ядро уруши хавфига қарши, ядро қуролини бутунлай тақиқлаш ва тугатиш учун курашда иккала партия ўртасидаги алоқалар ва ҳамкорлик янада ривожланиб бораётганлигидан далолат бермоқда.

Сиёсий бюро ўртоқ Н. И. Рижковнинг Туркия Республикаси Бош министри Т. Озал билан Москвада бўлиб ўтган музокаралари тўғрисидаги ахборотини тинглаб, бу музокаралар СССР билан Туркия ўртасида савдо-иқтисодий, маданий ҳамда бошқа соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада ривожлантириш учун, Европада ва бутун дунёда тинчлик манфаатларини кўзлаб, мамлакатларимиз ўртасидаги яхши қўшничилик ва ҳамжиҳатлик мақсадида мулоқотни давом эттириш учун истиқболни кенгайтирганлигини таъкидлади.

Сиёсий бюро ўртоқ И. В. Капитоновнинг КПСС делегациясининг Яман Халқ Демократик Республикасига, Социалистик Эфиопияга ва Яман Араб Республикасига сафари ҳақидаги ахборотини кўриб чиқди. Совет Иттифоқининг ана шу мамлакатлар билан анъанавий дўстона муносабатлари ривожланаётганлигидан, КПССнинг Яман Социалистик партияси ва Эфиопия Ишчи партияси билан қалин ҳамкорлигидан мамнуният изҳор этилди. Совет Иттифоқи Арабистон ярим ороли ва Африка Мугузи районидаги давлатларнинг мустақиллиги ва суверенитетини мустаҳкамлаш учун, улар ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари учун, уларнинг ички ишларига ташқаридан аралашишга қарши муттасил курашиб келганлиги ва ҳозир ҳам курашаётганлиги таъкидланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси социал-иқтисодий қурилиш ҳамда чет мамлакатлар билан алоқаларни ривожлантиришнинг бошқа баъзи масалаларини ҳам муҳокама қилди.

Замондошимиз

Меҳнат гвардияси вакили

Хотин-қизларга атлас кўйлак жуда ярашади. Хонатласдан тикилган либослар эса уларнинг чиройини ўн чандон ошириб юборади. Ушбу суратда Сиз шаҳримиздаги «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси 1-цехининг моҳир тикувчи-мотористкаси Маҳмуда Саидовани кўриб турибсиз. Хотин-қизларимизни баҳор гулларидек яшнатиб юборадиган хон-атлас кўйлакларини ана шу чевар тикиб чиқаради.

Бундан икки йил муқаддам 193-ўрта мактабни битирган Маҳмудахонни чевар бўлиш орзуси ана шу бирлашмага етаклаган эди. Даставвал унга моҳир тикувчи Озода Холмуҳамедова мураббийлик қилди. Устози ва корхона ветеранлари, тажрибали дугоналарининг яқин ёрдами туфайли у қисқа вақт ичида тикувчилик сирларини пухта ўзлаштириб олди. Ўткир зеҳни, меҳнатсеварлиги билан ҳамкасбларининг ҳурматига сазовор бўлди. Ҳозир у 27 чевар аъзо бўлган комсомол-ёшлар бригадасига бошчилик қилади, поток комсомолларининг етакчиси.

«Совет халқи орасида тенглашса арзийдиган, ибрат олса арзийдиган кишилар бор. Бу кишилар аввало мамлакатнинг меҳнат гвардияси — ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, ўз касбининг заршунос усталари, ўткир зеҳнли, дадил ижодий изланувчан ва актив гражданлик позициясида турувчи кишилардир», — дейилади КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида. Маҳмуда Саидова ана шу гвардиянинг муносиб вакилидир. Партиямиз даъватига жавобан М. Саидова бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси шу кунларда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги шарафига юксак марраларни кўзлаб, зарбдорларча меҳнат қилмоқда.

Т. Каримов фотоси.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ

Янги дастгоҳлар

«Меҳнат унумдорлигини ошириш — энг муҳим масаладир. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш — бу вазифани ҳал этишнинг асосий йўлидир».

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида таъкидланган ушбу сўзлардан хулоса чиқарган шаҳримиздаги «Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи корхона цехларини қайта қуроллантириш ишларини муваффақиятли амалга оширмоқда.

Шу йил корхонанинг тўқув цехида янги бешта станок ўрнатилди. Инженер-техник ходимлар яқинда бир йўла 10 та «ШВН-1» маркали дастгоҳни ишга туширишга муваффақ бўлдилар. Натижада меҳнат унумдорлиги сезиларли даражада ўсди, маҳсулот сифати эса яхшиланди. Шунча станокни бошқариш учун бир кишигина кифоя холос.

Корхонада бу йил уч хил сочиқларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Шу муносабат билан корхонада сочиқ тўқиш участкаси ташкил этилди ва бу ерда «АПН-175» маркали саккизта тўқув станоги ишга туширилди. Бу дастгоҳларнинг ҳар бири бир сменада 500 та сочиқ тўқиб чиқариш қувватига эга. Яқин кунларда уларнинг сони яна 10 тага ошади.

Юксак мукофотлар топширилди

16 август куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг бир группасига тантанали вазиятда СССР орден ва медаллари топширилди. Улар ўн биринчи беш йиллик топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини бажаришда эришган ютуқлари учун ана шу мукофотларга сазовор бўлдилар.

Тошкент тепловоз депосининг слесари В. И. Андреевга Ватаннинг юксак мукофоти — Ленин ордени топширилди.

Меҳнат Қизил байроқ ордени билан мукофотланганлар орасида «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг электр пайвандчиси Ш. Н. Абдуюсупов, Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг бошлиғи Н. А. Белогуров, «Ўзбексельмаш» заводининг ишчиси А. М. Қурбоновлар бор. Ватаннинг юксак мукофотларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский топширди.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида

16 август куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Сирдарё область шаҳар ва район партия комитетлари ҳузуридаги партия комиссияларининг иш практикаси кўриб чиқилди. Мазкур масала юзасидан қабул этилган қарорда уқтирилишича, ижобий ўзгаришлар билан бир қаторда умуман кўпгина партия комиссияларининг иш савияси ҳали ошиб бораётган талабларга жавоб бермайди. Бошланғич партия ташкилотларининг ҳаммасида ҳам ишчанлик, ўз-ўзини танқид кайфияти, ўзаро юксак талабчанлик, Устав талабларидан чекиниш ҳолларига нисбатан муросасизлик вазияти вужудга келтирилган эмас. Область партия комитетига, шаҳар, район партия комитетларига партия Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми, КПСС XXVII съезди кўрсатмаларига мувофиқ партия ва давлат интизомини янада мустаҳкамлаш йўлини изчиллик ва қатъият билан турмушга татбиқ этиш топширилди. Партия комиссияларининг, бошланғич партия ташкилотларининг куч-ғайратлари ҳар бир ишлаб чиқариш коллективида талабчанлик муҳитини, ҳар қандай қоида бузиш ва суиистеъмолларни қоралаш муҳитини вужудга келтиришга қаратилсин. Қонунни бузаётган мансабдор шахслардан ва партия аъзоларидан қаттиқ жавоб талаб қилинсин.

Марказий Комитет Бюросининг мажлисида республика корхоналари, ташкилотлари ва хўжаликларида давлатни алдаш фактлари, қўшиб ёзишлар ва статистика ҳисоботларидаги қалбакиликлар тўғрисида Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси билан Халқ контроли комитетининг хати муҳокама қилинди. Шу масалага доир қарорнинг баёни матбуотда эълон қилинади.

«Известия» газетасининг 1986 йил 26 июнь сонида эълон қилинган «Ақл бовар қилмайдиган факт» сарлавҳали мақоласи муҳокама қилинди. Газетанинг танқидий чиқиши тўғри, деб топилди. Тошкент область ижроия комитетига истиқомат жойларидаги, айниқса ўсмирлар ўртасидаги иш жуда бўшаштириб юборилганлиги, паспорт режимини бузиш, давлат таъминотига ёки васслигига муҳтож бўлган болаларга эътиборсизлик фактлари кўрсатиб ўтилди.

Область партия комитетлари бюроларининг қарорларига биноан ота-оналарининг қаровсиз қолган болаларнинг тақдирига бағритошларча қарашда айбдор бўлган тегишли органлар ходимларидан бир группаси партиявий жавобгарликка тортилганлиги, мақолада кўрсатилган посёлкада ободончилик ишлари ўтказилганлиги, меҳнаткашларнинг уй-жой шароитлари яхшиланганлиги, бир қанча социал-маданий объектлар ташкил этилганлиги ва ишлаб турганлиги маълумот учун қабул қилинди. Сирдарё ва Жиззах область партия комитетларига мақолада кўрсатилган болалар ва ўсмирларнинг тақдирини ҳал этиш юзасидан ўз вақтида чора кўрмасликда айбдор бўлган мансабдор шахсларнинг партиявий жавобгарлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш топширилди.

Марказий Комитет Бюроси партия комитетларининг, республика халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларининг зиммасига болаларнинг — етимларнинг ёки ота-оналар қаровсиз қолган гўдакларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, тарбияси қийин ўспиринлар билан тарбиявий иш олиб бориш масалаларига ўз муносабатини тубдан ўзгартириш вазифасини юклади. Бунинг учун ички ишлар, халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими, соғлиқни сақлаш, социал таъминот органларидан, балоғатга етмаганлар масаласига оид ишлар билан шуғулланувчи комиссиялардан қаттиқ жавоб талаб қилинсин. Ўзларига қарашли корхоналар, ташкилот ва муассасаларнинг уй-жой посёлкаларини ҳамда шаҳарчаларини социал-маданий жиҳатдан ривожлантириш учун республика министрликлари ва идораларининг масъулиятини оширишни таъминлайдиган чора-тадбирлар белгиланди.

Марказий Комитет Бюроси Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтидаги камчиликлар тўғрисида тушган аризаларни текшириш натижаларини кўриб чиқди. Студентлар ва ходимлар ўртасидаги таълим-тарбия ишида жиддий камчиликлар, ўзлаштириш ва илмий-тадқиқот ишларининг самарадорлиги кўрсаткичларидаги қўшиб ёзишлар, профессор-муаллимларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашдаги хилофликлар ҳамда маъмурий бинони безашдаги ортиқчаликлар учун институт ректори С. Искандаров эгаллаб турган лавозимидан бўшатилди. КПСС Уставига мувофиқ унинг партиявий жавобгарлиги тўғрисидаги масала институтнинг бошланғич партия ташкилотида кўриб чиқилади.

Тошкент шаҳар партия комитетига Ҳ. Ҳайруллаевдан институт партия комитетининг секретари лавозимидан фойдаланиш мақсадга мувофиқми ёки йўқми эканини, бошқа айбдор шахсларнинг масъулиятини кўриб чиқиш топширилди. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ва институт ўқув хўжалигининг меҳнат коллективларидаги маънавий-психологик иқлимни соғломлаштириш юзасидан зарур чоралар кўрилиши керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг мажлисида партиявий ва иқтисодий ишнинг бошқа баъзи масалалари кўриб чиқилиб, улар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

Диққат: тажриба

МЕТРО — ИККИНЧИ СМЕНА УЧУН

ЛЕНИНГРАД (ТАСС мухбири Н. Фролов). Ленинград метроси икки ва уч смена режимида меҳнат қилувчилар учун қулай иш графигига ўтди. Нарв Заставаси, шаҳарнинг бошқа саноат зоналаридаги корхоналарга яқин жойларда ер ости йўли станциялари 15 августдан бошлаб янги график асосида ишлай бошлади. Бу график ярим кечадан кейин тугайдиган иш сменасига мослаштирилган.

Метронинг 35 та вокзали иш вақти 5-15 минут узайтирилди. Бу унча кўп эмас, лекин «ярим тунги» транспортдан фойдаланувчи минглаб ишлаб чиқариш ходимлари метро поездига улгуриши учун етарлидир.

Шаҳар транспортининг янги режимда ишлашига тайёргарлик кўриш давомида бўлажак рейслар пухта ҳисоблаб чиқилди, пассажирлар оқими яхши ўрганилди. Олинган маълумотлар асосида яқин вақт ичида ер усти транспорти ҳам ўзгартирилган график асосида ишлай бошлайди. Бу график кўприкларни кўтариш, шаҳар атрофига қатновчи электричкалар жадвали билан мослаштирилган. Автобуслар, трамвайлар, троллейбуслар қатнови оралиғи қисқаради. Оммавий уй-жой қурилиши районлари билан йирик корхоналар ўртасида автобусларнинг экспресс маршрутлари ташкил этилади.

ОЛДИНДА КАСПАРОВ

Белгиланган тартибга кўра бугун Лондонда совет гроссмейстерлари Гарри Каспаров ва Анатолий Карпов ўртасидаги реванш матчининг тўққизинчи партияси ўйналади. Оқ доналар билан Анатолий Карпов ўйнайди. Ҳозирча 4,5:3,5 ҳисобида Гарри Каспаров олдинда бормоқда.

ОБ-ҲАВО ва САЛОМАТЛИК

18-24 АВГУСТ

Н. А. Семашко номидаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти директори, медицина фанлари доктори, профессор Н. М. Мажидов таҳрири остида.

Шу ҳафтада Ўзбекистонда қуруқ ва иссиқ об-ҳаво сақланиб туради. Ҳарорат кечаси 16-21 даража, кундузи 32—37 даража бўлади. Ҳафтанинг биринчи ярмида ҳароратнинг бироз пасайиши кутилади. Кечаси 14—19, кундузи 30—35 даража иссиқ бўлади. Ҳафталик ўртача ҳарорат кўп йиллик нормага яқин бўлади.

Н. А. Семашко номидаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти метеорологик маълумотлар ва метеопрофилактика маркази мутахассисларининг фикрига кўра иқлим нормасидан кам фарқ қилувчи бундай кунлар об-ҳаво ўзгаришларига мойил беморларнинг аксариятида жиддий метеометопатик реакцияларни вужудга келтирмайди. Аммо ҳафтанинг иккинчи ярмида қуруқ ва иссиқ ҳавонинг кенгайиши билан ҳаво ҳароратининг кўтарилиши ва ҳавода кислород таркибининг камайиши сурункали кислород етишмайдиган беморларнинг (қон босимининг пасайиши, юракнинг ишемик хасталиги, нафас олиш-ўпка системаси хасталиклари) кайфиятига салбий таъсир этиши мумкин. Ана шу группадаги беморларга профилактика мақсадида очиқ ҳавода салқинда кўпроқ бўлиш, хонани тез-тез шамоллатиб туриш тавсия этилади. Даволаш-физкультура комплекси машқларини нафас олиш машқлари билан қўшиб бажариш жуда фойдали. Шунингдек ухлаш, меҳнат қилиш ва овқатланиш режимига қатъий риоя қилиш лозим.

ТАСС ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ ДАМАШҚ

Исроил бинокорлари касаба союзи ялпи иш ташлаш ўтказилишини эълон қилди. Улар Тель-Авив ҳукмрон табақаларининг халққа қарши қаратилган йўлини қораламоқдалар, ҳукуматдан иш ҳақининг оширилишини, бинокорлар меҳнати ва турмуш шарт-шароитлари яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

✦ ПАРИЖ

Франция Компартияси Сиёсий бюросининг аъзоси Клод Бийар ўнг кўпчилик ҳукуматининг француз темир йўллари статусини қайта кўриб чиқиш ниятини қоралади. К. Бийар Вильнев — Сен-Жорж (Валь-де Марн департаменти) шаҳрида ўтказилган оммавий митингда сўзлаб, бу режалар мамлакатда содир бўлаётган кризиснинг бутун юкини Франция меҳнаткашлари зиммасига юклашга яна бир бор уринишдан иборатдир, деб уқтирди. Транспортчиларга бериладиган социал нафақалар миқдорини қисқартиришга интилишни маъмурларнинг меҳнаткашлар ҳуқуқлари ва манфаатларига ҳужуми доирасида қараб чиқиш керак, деб таъкидлади К. Бийар.

✦ РИМ

Бу ерда нефть маҳсулотларининг айрим турларига Италияда нарх ошганлиги эълон қилинди. Жумладан, дизель ёнилғиси нархи беш процент қиммат бўлди. Бензин нархи эса ҳозирча ошмади, чунки Италияда бензинга қўйилган нарх Ғарбий Европадаги энг юқори нархдир. Сўнгги беш йил мобайнида Апеннин ярим оролида бензин нархи икки баравар қимматлашди.

Партия турмуши: қайта қуриш қандай кетаяпти?

Шу куннинг бош вазифаси

Район партия комитетининг ҳар куни ҳал этаётган масалалари кўп. Бироқ, одатда иш куни саноат корхоналари ишлари тўғрисидаги маълумотларни таҳлил этишдан бошланади. Партия ташкилотлари, ўн иккинчи беш йиллик планлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли ҳал этишга меҳнат коллективларини қандай сафарбар этаётганликлари тўғрисида ана шу маълумотларга қараб ҳукм чиқариш мумкин. Партия ташкилотларининг жанговарлик кўригида 10,5 мингдан зиёд коммунист суҳбатдан ўтди. Бу кўрик қандай натижалар берганн ҳам таҳлилда аён бўлмоқда. Шунингдек, бу таҳлил районда иқтисодий ва социал ривожлантиришни жадаллаштириш вазифаларини бажариш бўйича район партия комитети ишига баҳо беришга кўмаклашмоқда.

Районнинг иқтисодий аҳволи ҳақида гапирганда баъзи силжишларни қайд этиш мумкин. Масалан, биринчи ярим йилликда саноат ишлаб чиқариш плани 4 миллион сўмга ошириб бажарилди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан унинг ҳажми 4 процент ошди. Ёки бу кўзда тутилганидан 1,2 процент кўп.

Бироқ, бугунги кунда муваффақиятлар ҳақида гапиришга вақт эрта. Ўсиш ҳали бир маромда бормаяпти. Қайта қуриш ҳали суст бормоқда. Районимизда мавжуд бўлган ишлаб чиқариш потенциалидан тўла фойдаланмаяпмиз. Шу куннинг муҳим вазифаси — жадаллаштириш шу сабабли ҳам бўш ҳал этилаяпти.

Худди шу ўринда район партия комитетининг, партия комитетларининг бўш томонлари кўриниб қолмоқда. Тажриба шуни кўрсатаяптики, уларнинг кўпчилигида ҳали кенг миқёсда фикрлашга ўрганиб олишмаган. Келажакка нигоҳ ташлаш ва ўз ишларини шуни ҳисобга олган ҳолда ташкил этиш етишмайди. Кўпинча ҳозирги вазифаларни ҳал этиш, хўжалик ходимларининг ишларини қилиш билан кифояланишади. Истиқбол вазифалари эса конкрет тасаввур этилмаётир, у умумий тарзда баён этиб берилмоқда. Партия ташкилотлари ишидаги эскириб қолган одатлар, қайта қуриш ишидаги сусткашлик қимматга тушмоқда.

«Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг машинасозлик заводи йил бошидан буён маҳсулот реализация қилиш планини уддалай олмаяпти. Бу корхона ҳамда экскаватор заводи ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ярим йиллик программасини барбод қилди. Июнь ойида кабель ва экскаватор заводлари 1 миллион сўмлик маҳсулотни кам беришди. Бу эса районнинг плани бажарилмаслигига олиб келди.

Табиийки, биринчи навбатда планни барбод қилганлиги учун масъулият корхоналарнинг раҳбарлари—Б. М. Турсунов, А. Н. Сумбулов, Р. М. Маҳкамовлар зиммасига тушади. Аммо, улар билан баб-баравар партия ташкилотлари секретарлари А. Б. Аҳмедов, Қ. Р. Умаров, А. В. Перишкинлар ҳам жавоб беришлари керак. Улар ишда кўп ҳолларда пассивлик қилмоқдалар, лоқайдлик кўрсатмоқдалар. Улар бошқаларга жуда юксак талаблар қўйишаяпти, бироқ, ўзларига ҳамиша ҳам талабчан бўлишмаяпти.

Топшириқларнинг барбод бўлиши ва ишда очиқдан-очиқ ўпирилиш рўй бераётганлигининг сабабларини таҳлил этиб, шуни ҳам сезмаслик мумкин эмаски, кўп ҳолларда уларни келтириб чиқараётган сабаблар боиси шуки, энг асосий вазифа ишлаб чиқаришни интенсивлаш йўлига ўтказиш ва шу асосда уни такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини кескин ошириш вазифаси бўш ҳал этилмоқда, меҳнат унумдорлиги суст ўсаяпти. Бу бор-йўғи 1,3 процент ошди, холос. Бу борада биз шаҳар кўрсаткичларидан ортда қолаяпмиз. Нега шундай бўлаяпти? Мана бир неча сабабларни айтиб ўтайлик.

Айрим корхоналарнинг раҳбарлари ва партия ташкилотларининг секретарлари аввалгидек экстенсив омилларга умид боғламоқдалар. Ҳар тўрт корхонадан бирида нормадан зиёд ходимлар сони сақланиб турибди. Ана шунинг оқибатида меҳнат унумдорлигини ўстириш эвазига ишлаб чиқариш ҳажми ўсиши пландаги 80 ўрнига 29 процентни ташкил этаяпти. «Таштеплоцентраль» 2-ёғочни қайта ишлаш заводи, экскаватор заводи, «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси корхоналарида белгиланганидан зиёд миқдорда ходимлар сақланмоқда.

Маълумки, ишлаб чиқаришни реконструкция қилиш ва қайта қуроллантириш жадаллаштиришнинг муҳим шарт-шароитларидан бири ҳисобланади. Бироқ, 1-Тошкент ун заводида алмисоқдан қолган дастгоҳларни алмаштиришни хаёлларига келтиришмаяпти. Бу дастгоҳлардан фойдаланилаётганлигига 25 йилдан ҳам ошиб кетди. Аммо директор П. Х. Йўлдошев ишчилар сонини кўпайтиришни талаб этмоқда. «Фан» нашриётининг директори Х. Ш. Шомаҳмудов ҳам ишлаб чиқаришни қайта қуроллантиришда ташаббускорлик ва қатъият кўрсатмаётир. Бу корхоналарда меҳнат унумдорлиги, сифат пасайиб кетаётганлиги бежиз эмас.

Бугунги кунда район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари реконструкция қилиш ва техника жиҳатдан қайта жиҳозлаш масалаларига биринчи галда эътибор бераяпти. Афсуски, бу ишга кечикиб киришилди. Шунинг учун ҳам корхоналарни техника жиҳатдан янгилаш вазифасини уддалаш осон кечмаяпти, Ҳолбуки кўп иш қилиш керак. 18 та цех ва участкани комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, 15 та автоматик поток линиянн жорий этиш, 216 та рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳлар ўрнатиш, 169 та робот ва манипуляторларни ишга солиш, 1 минг 480 та замонавий дастгоҳни ўзлаштириш зарур. Бунинг эвазига меҳнат унумдорлигини 19 процент ошириш, саноат ишлаб чиқариш ҳажмини 81 процент ўстириш керак.

Турли органлар ва министрликлар билан планларни ишлаб чиқишдаги нуқсонлар ҳам жадаллаштиришга халақит беряпти. Беш йиллик планга кўра районда жадаллаштириш кўзда тутилган эди. Бироқ буни йилларга номувофиқ тақсимлаш мавжуд. Масалан, районда саноат маҳсулотлари суръатини 3,3 процент ўстириш кўзда тутилган. Беш йилликда эса 21,3 процент ўстириш кўзда тутилган. Зотан, ўсиш суръати ўтган йили эришилган натижадан пастроқ қилиб белгиланаяпти. Шуям жадаллаштиришми?

Назаримда айрим министрликларнинг ўз корхоналарига тиғиз топшириқ бермаётганини нормал ҳол деб бўлмайди. «Тошкент трактор заводи» бирлашмасининг бош корхонасида беш йилликда қуюв ишлаб чиқариши қувватларини ҳисобга олган ҳолда ялпи маҳсулотни 17,2 процент ўстириш суръати кўзда тутилган. Меҳнат унумдорлигини эса бор-йўғи 9,3 процент ўстириш кўзда тутилган. Буларнинг ҳаммаси ҳисоб-китоб қилинганда меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши бор-йўғи 54 процентни ташкил этади, холос. Худди шундай ҳолни «Средазкабель» бирлашмаси, «Таштеплоцентраль», лак-бўёқ заводи, граммпластинкалар заводида ҳам кўриш мумкин.

Албатта, бу нуқсонларда район партия комитетининг ҳам муайян айби бор. Ишлаб чиқариш масалалари билан ҳамиша ҳам қатъиятли, принципиал ва жиддий шуғулланилмади. Ҳозир бу масала ҳақида очиқ айтишимиз керак. Чунки, мавжуд аҳволни ҳар бир киши холис баҳолаши, ҳал этиши лозим бўлган муаммоларга эътиборни қаратиши, катта ва муҳим ишда ўз ўрнини аниқ белгилаб олиши лозим. Ахир, ўн иккинчи беш йиллик режаларининг тақдири ҳар биримизга —ҳар бир раҳбарга, ҳар бир ишчига боғлиқ.

Н. ЕМЕЛЬЯНОВ,
Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари.

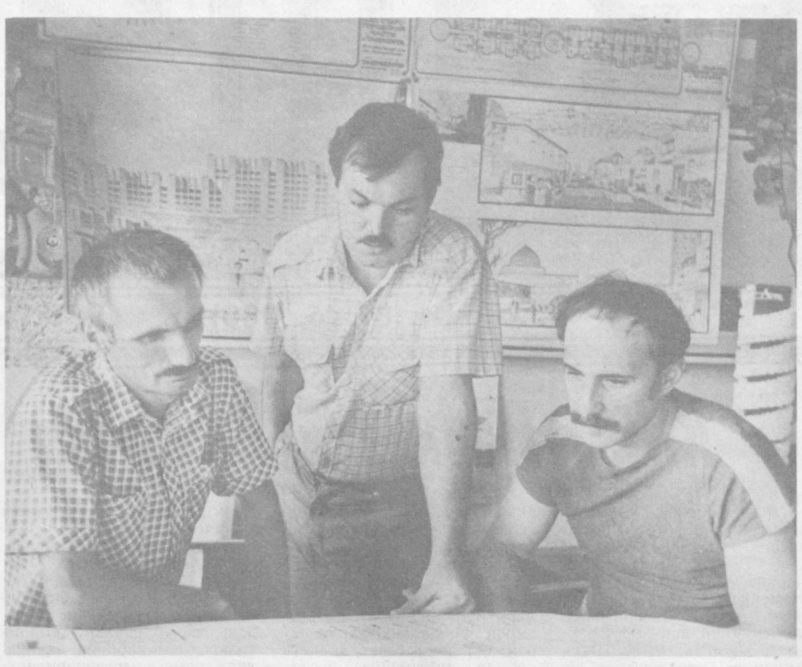

Шаҳримиз қиёфаси кун сайин чирой очиб бормоқда. Бу ерда бунёд этилаётган янгидан-янги бинолар, микрорайон ва хиёбонлар унинг ҳуснига янада ҳусн қўшмоқда. Тошкентимизнинг обод ва кўркам бўлишида «Ташгипрогор» институтининг архитекторлари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Улар томонидан тайёрланаётган ранг-баранг қурилиш лойиҳалари шаҳримизни тобора гўзаллаштириб бормоқда.

СУРАТДА: Эски шаҳар лойиҳасининг авторлари (чапдан ўнгга) лойиҳа бош архитектори Георгий Саркисович Григорьянц, катта архитекторлар Селим Ягьеевич Сеутов ва Александр Евгеньевич Ивановларни кўриб турибсиз.

Х. Мирзакаримов фотолари.

Бадиий буюмлар фабрикасида жуда кўплаб комсомол-ёшлар меҳнат қилишади. Улар малакали мураббий ишчилар ёрдамида касб сирларини тезда ўзлаштириб оладилар. Сиз суратда кўриб турган бу лобар қизлар ҳам корхонага ишга келганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин улар ўзининг меҳнатсеварлиги ва ғайратчанлиги билан коллектив ҳурматига аллақачонлар сазовор бўлишган. Ойлик план топшириқларини ҳамиша муддатидан илгари адо этиб, ўз ҳамкасбларига ибрат кўрсатаётган М. Содиқова, Д. Маҳмудова, О. Холматовалар шу кунларда ўзаро социалистик мусобақани янада авж олдириб меҳнат қилишяпти.

Беш йиллик вахтасида

Шароит ва натижа

КПССнинг XXVII съездидан сўнг барча ишлаб чиқариш корхоналарида меҳнат унумдорлигини оширишга эътибор кучайди. Меҳнат унумдорлигини ошириш нималар ҳисобига ва қандай омиллар орқали амалга ошади? Бу борада Тошкентдаги «Средазэлектроцветмет» ишлаб чиқариш бирлашмасида олиб борилаётган ишлар диққатга сазовордир. Корхонанинг иш тажрибаси билан яқиндан танишиш мақсадида яқинда шу бирлашмада бўлдик.

Мана, корхонанинг электр ремонти участкаси. Бу участка кўп йиллардан бери бирлашмадаги социалистик мусобақада ғолиблик қилиб келади. Ўтган ярим йиллик якуни бўйича ҳам участка коллективи мусобақа пешқадами бўлди. Ғолиб коллектив бирлашма кўчма Қизил байроғи ва пул мукофотини олишга сазовор бўлди. Участкадаги коллективлар орасида коммунист А. Кушкарев бригадаси намуна бўлди. Бу коллектив ҳам кўчма вимпель ва белгиланган пул мукофоти билан тақдирланди. Бригада аъзолари 6 ойлик планни ортиғи билан 109 процент қилиб бажардилар. Участка бўйича эса план 103 процентга бажарилиб, 789,9 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Меҳнат унумдорлиги 5 процентга ошди.

Ишчилар бўш вақтларини ҳам мазмунли ўтказишади. Шанба ва дам олиш кунлари областимизнинг гўзал ва манзарали оромгоҳларига сайр қилишади. Спортнинг турли хиллари билан шуғулланишади. Ёзги отпускаларида эса туристик путёвкалар билан Иттифоқимиз шаҳарларида бўлишади, чет элларга боришади.

— Коллективнинг меҳнат муваффақиятлари омили ҳақида гапириб берсангиз, — деб сўраймиз участка мастери Николай Васильевич Лосеревдан.

—Биринчидан, бизда ишчиларнинг унумли меҳнати учун барча маиший шароитлар яратиб берилган. Иккинчидан, қўл меҳнати тобора қисқариб бормоқда. Барча ишлар асосан механизация зиммасига юкланмоқда. Шу ярим йилнинг ўзида участкамизга 16,9 минг сўмлик янги ускуналар ўрнатилди.

Дарвоқе, электр ремонт участкасидаги меҳнат шароити бирлашманинг бошқа участкаларида ҳам муҳайё. Аммо бу коллектив аъзолари ўз ишларига бошқа участкалардаги ҳамкасбларига нисбатан онгли ва актив муносабатда бўлишади. Шунинг учун мусобақада улардан ўзиб кетишади. Яна бир афзал томони шундаки, участка ишчиларининг ярмидан кўпини коммунистлар ташкил қилади. Улар ўзаро мулоқатда партия кўрсатмаларига эътибор бериб гина қолмай, балки унинг меҳнатини оддий ишчилар онгига сингдиришга ҳаракат қилишади. Муҳими давр билан баравар қадам ташлашади. Бу эса ўз навбатида ишчилар активлигини оширмоқда.

Шу кунларда коллектив ўн иккинчи беш йилликни дастлабки йили план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқда. Уларнинг мақсади Улуғ Октябрнинг 69 йиллигини меҳнатда муносиб ютуқларни қўлга киритган ҳолда кутиб олишди.

К. МАЖИДОВА,
ТошДУ студенти.

Сифат—корхона кўзгуси

Масъулият унутилгач...

Жадаллаштириш йўли сифат ва самарадорликни ошириш халқ хўжалигининг ҳамма соҳаси каби саноат учун ҳам алоҳида аҳамият касб этмоқда. Ўн иккинчи беш йиллик режаларини амалда тадбиқ қилаётган республикамиз саноатчилари аҳолининг кенг истеъмол буюмларига бўлган талаб ва эҳтиёжини ўргана бориб, бир қатор ютуқларни қўлга киритмоқдалар. «Н» («Янгилик») индекси билан маҳсулот ишлаб чиқариш салмоғи ортиб бормоқда. Шаҳримиз саноатчилари ишлаб чиқараётган умумий маҳсулот ҳажмида давлат Сифат белгили буюмлар салмоғи 12,2 процентни ташкил этмоқда. Ўтган I кварталда 17 корхонанинг 32 маҳсулотига фахрли беш қиррали белги берилди.

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «СХУ—4» универсал сеялкаси, Тошкент трактор заводининг пахта ташишга мўлжалланган прицепи ва «Компрессор» заводининг компрессори давлат аттестация комиссияси томонидан юқори баҳоланиб, давлат Сифат белгисига эга бўлди.

Аммо бир қатор корхона ва ташкилотлар, уларнинг раҳбарлари ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатига, уларнинг ранг-баранглиги, бири иккинчисини такрорламайдиган хилларини тайёрлаш йўлида изчил иш олиб бора олмаяптилар. Натижада бундай корхоналарнинг маҳсулотлари савдода ўтмай қолаяпти. Бунга Тошкентдаги тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси, 1, 2-пойафзал фабрикалари, кўн-мўйна заводининг маҳсулотлари мисол бўла олади.

Тошкент кўн-мўйна заводи шаҳримизда йирик корхоналардан бири. Завод эркак ва аёллар пальтолари, жилет ва қулоқчинлар тикиш учун ихтисослашган. Заводда мўйна цехи энг катта цехлардан бўлиб, у янги замонавий ускуналар билан таъминланган. Аммо бошқа цехлар, яъни тикув ҳамда пардозлаш цехлари тор, бунинг устига етарли техник ускуналар билан жиҳозланмаган. Шошма-шошарлик, план кетидан қувиш оқибатида бу ерда маҳсулат сифати бузилмоқда. Натижада мўйнани қайта ишлаш, пардозлаш ишларида технологияга риоя қилинмаяпти. Дазмол қилишда ҳарорат даражаси ё ошириб юборилиши ёки паст бўлиши сабабли буюм яхши текисланмайди, ёхуд буришиб қолади. Буюмлар орасидан сифатли пардозланганини топиш амри маҳол.

Завод етарли кадрлар билан таъминланмаган. Мастерлар, бўлим бошлиқлари махсус мутахассисликка эга эмаслар. Бу ерда геолог, тўқувчи ва бошқа-бошқа мутахассисликдаги ишчилар ўрнашиб қолган. Техник назорат ходимлари эса қўнимсиз, тез-тез алмашиб туради. Республика Давлат стандартлар бошқармаси ходимлари томонидан корхонанинг иш тартиби ўтган йили бир неча марта ва шу йили назоратдан ўтказилди. Текширишлардан маълум бўлдики, юқоридаги сабабларга кўра ҳамон камчиликларга йўл қўйилиб келмоқда. Махсус режим ҳам ўрнатилиб кўрилди. Бунда бир неча туркум маҳсулот хили кўнгилдагидек қилиб тайёрланади, аммо назоратсиз қолгач, яна эски аслида қолади. Ваҳоланки, яхши ҳаракат қилинса, ишлаб чиқаришдаги мавжуд камчиликлар тугатилса, корхонада аъло сифатли маҳсилот ишлаб чиқариш мумкин. Корхонада маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системаси жорий қилинган. Аммо ундан тўғри фойдалана олмаганликлари, ностандарт маҳсулот ишлаб чиқарганликлари учун кейинги текширувларда бу система бекор қилинди. Мўйнали маҳсулот ишлаб чиқариш тақиқланди.

Принципсизлик, ишга масъулиятсизлик, техник назорат бўлими ходимларининг лоқайдликлари туфайли шундай камчиликларга йўл қўйилмоқда. Техник назорат бўлими ходимлари ишга кўр-кўрона ёндошмоқдалар. Ўйламай-нетмай буюмга штампни босаверадилар.

Бу аҳволга корхона раҳбарлари, қолаверса республика Енгил саноат министрлигидаги мутасадди ходимлар нима деб жавоб бераркинлар. КПСС XXVII съезди қарорларидаги халқ учун кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш бўйича олдинга қўйилган вазифалар мавжуд камчиликларни қатъиян бартараф этишни, буюмлар сифатини яхшилаш йўлида изчил кураш олиб боришни тақозо этади.

Г. ВОҲИДОВА,
Ўзбекистон ССР Давлат стандартлар бошқармаси ходими.

«Тошкент оқшоми»га жавоб берадилар

«Ноқулайлик яратган... қулайлик»

Газетанинг шу йил 16 июль сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола берилиб, унда «Сервис» агентлигида аҳолига хизмат кўрсатишда йўл қўйилаётган нуқсонлар танқид қилинган эди. Редакция аҳолига транспорт экспедиция хизмати кўрсатиш бошқармасининг хўжалик ҳисобидаги «Сервис» агентлигидан қуйидаги жавобни олди:

Газетада чиққан мақола юзасидан йиғилиш ўтказилди. Аҳолидан телефон орқали самолётлар учун берган буюртмасини қабул қилиб, уйига элтиб бериш хизмати ўтган йилнинг март ойида ташкил этилган бўлиб буюртмалар 41-80-11 ва 41-80-12 телефонлари орқали қабул қилинар эди. 1986 йилдан бошлаб махсус 41-89-10 телефони орқали (бир йўла ўнта канал) буюртма қабул қилиш жорий этилди. Энди бу телефонга бир йўла ўн киши қўнғироқ қилиб бир вақтда буюртма бериши мумкин. Мақолада кўрсатилганидек айниқса ёз кунлари икки кассир бу буюртмаларни қабул қилиб олиш учун улгура олмаётган ва билетларни ўз вақтида аҳолига етказиб беришда кечикишлар содир бўлаётган эди. Бугунги кунда бу камчиликларга барҳам берилди. Эрталаб, буюртмачилар кўп бўладиган вақтда кассирлар сони тўрттага етказилди. Олинган буюртмаларни эгаларига етказиб берувчилар сони тўрттадан саккизтага кўпайтирилди. Аҳолига ҳамиша намунали хизмат кўрсатиш, ҳар бир хизматчи иш жойини саранжом-саришта бўлиши учун масъулият ҳис қилиши уқдирилди.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЕЗАДИЛАР

Шарҳчи сатрлари

Ядро қуроли йўлига ғов солинсин!

Хиросима, Истапа, Сува... Гўё дарёдек бир-бирига қуйилиб, жаҳон жамоатчилигининг ядро ҳалокати олдини олиш ҳаракатининг қудрати ягона оқимини ҳосил қилмоқда. Бу ҳаракат планетанинг турли қитъаларида тобора кенгаймоқда. Хиросимадаги Тинчлик паркида ўқиб эшиттирилган «Тинчлик декларацияси», Мексиканинг Тинч океани соҳилидаги унча катта бўлмаган курорт шаҳри — Истапада «Деҳли олтилиги» бошлиқлари ишлаб чиққан «Мексика декларацияси», Фижи орол давлатининг пойтахти —Сувада қабул қилинган қўшма ахборот—буларнинг ҳаммаси бир овоздан ядро портлатишларини сўзсиз тўхтатишни, ядро қуролини тақиқлаш ва тугатиш йўлларини топишини талаб қилмоқда.

Тинч океанининг жанубий қисмидаги 13 давлат ва ўз-ўзини бошқарадиган территорияларнинг регионал сиёсий ва иқтисодий ташкилоти —Жанубий Тинч океани анжуманининг Сувада бўлиб ўтган 17-сессияси мазкур регион халқлари уни ядродан холи зона деб эълон қилишга қатъий қарор берганлигини тасдиқлади.

Ядро қуроли тарқалиши доирасининг торайишига олиб келувчи бу қарорнинг аҳамияти ўз-ўзидан тушунарли, албатта. Зотан бунда гап Жанубий Американинг Ғарбий соҳилидан Австралиягача ёйилган қарийб 8,5 миллион квадрат километрли жуда катта территория тўғрисида бормоқда. Мазкур анжуманга кирувчи мамлакатлар ўтган йил 6 августида Кук ороллари группасига кирувчи Раратонг оролида имзоланган ва шу оролнинг номи билан «Раратонг шартномаси» деб аталган ҳужжатда худди ана шу кенг зонада ядро қуролига эга бўлиш, уни сақлаш ва синаш тақиқланади. Шартнома, шунингдек, зона сувларига радиоактив чиқитларнинг чиқариб ташланишини ҳам тақиқлайди.

Бу галги сессияда шартномага илова қилиш учун қабул қилинган протоколларда (бу протоколлар бўйича ядровий давлатларга имзолаш учун тақдим этилади) ядросиз зона билан боғлиқ асосий принципларга риоя қилишга, шунингдек шу зона доирасида ядро қуролини қўлланмасликка, шундай қурол билан даҳл солмасликка ва уни синаб кўрмасликка даъват этилган. Бу жуда муҳим масаладир, Ғарб давлатлари бу регионда ўз стратегик планларини амалга оширишда бундан буён ҳам ҳеч монесиз фойдаланавериш, бу ерда худди Франция қилаётганидек, ўзининг ядро синовларини давом эттираверишниятидадирлар. Жанубий Тинч океани анжуманининг даъватини Вашингтондагилар қатъий рад этганлигининг сабаби бор. «Африк-Ази» журнали бу позициянинг моҳиятини баён этиб ёзишича, Вашингтонда «ядро қуролига қарши ҳаракат бутун Тинч океанини қамраб олиши мумкинлиги»дан ўлгудек чўчимоқдалар. Чунки бу районда АҚШнинг 200 га яқин ҳарбий базаси ва объектлари жойлашган. Уларнинг кўпида ядро қуроли жойлаштирилган.

Вашингтон ва унинг иттифоқчиларининг ташвишга тушиб қолганликлари бежиз эмас. Ядро қуролига қарши ҳаракат бутун Тинч океани регионига ҳақиқатдан ҳам тез ёйилмоқда. Японияда мингдан кўпроқ муниципалитет ва етти префектура ўзини ядродан холи зона бўлиб, улар территорияларида мамлакат аҳолисининг катта қисми яшайди. Австралияда ядродан холи зона юздан кўпроқ муниципалитет ва бир штат ўз территориясини ўз ичига олади. Ҳатто АҚШнинг энг йирик ҳарбий базалари жойлашган Филиппинда ҳам олти шаҳар ва уч вилоят ядродан холи зона деб эълон қилинди. Бу жараён регионидаги Орол давлатларига ҳам ёйилди.

Совет Иттифоқи АҚШ ва Ғарбдаги бошқа давлатлардан фарқли ўлароқ, Тинч океани жанубий қисмининг ядродан холи зона деб эълон қилинганлигини қўллаб-қувватлади ва бошқа ядровий давлатларни бир томонлама ёки кўп томонлама тартибда унинг статусини гарантиялаб беришга чақирди. «Биз, —деди М. С. Горбачев Владивостокда, —Осиёда ва Тинч океанида ядро қуролининг ёйилиши ва кўпайтирилиши йўлига мустаҳкам ғов қўйиш тарафдоримиз».

А. БИРЮКОВ,
ТАСС шарҳчиси.

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

▲ ДОРУС-САЛОМ. Совет Иттифоқи мойли экинлар етиштириш ва ўсимлик ёғи чиқаришни кўпайтиришда Танзанияга ёрдам бериш тўғрисидаги битим бу ерда имзоланди. Ҳужжатда, жумладан, канакунжут ва кунгабоқар етиштиришда, хом ашёни қайта ишлаш, сақлаш ва пировард маҳсулотни ташишда ёрдам бериш кўзда тутилади.

Битим амалга ошиши натижасида Танзанияни тегишли озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш кўпаяди, экспорт имкониятлари ўсишига, қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ бошқа тармоқлар ривожланишига ёрдам беради.

КАЛЕЙДОСКОП

Наполеоннинг еттинчи музейи

Париж яқинидаги Фонтенбло саройида янги музей очилди. Бу ҳисоб бўйича Наполеоннинг еттинчи музейидир. Қирол саройининг ғарбий биноларига жойлаштирилган янги музейга санъат мухлисларига таниш бўлган экспонатлар билан бир қаторда собиқ император оиласига оид шахсий амалий санъат асарлари намойиш этилади.

Музейнинг ўн беш залига Наполеоннинг барча шахсий қуроллари, шу жумладан тахтга ўтириш пайтида унга топширилган қилич ҳам қўйилган. Шунингдек, томошабинлар бу ерда Наполеонга тааллуқли бир қанча буюмларни ҳам кўришлари мумкин.

Гастролчини ранжитишди

Буюк Британиянинг Олий суди Англия телевидение ва саҳнасининг «юлдузи» Мариус Горингга ёрдам қўлини чўзди, деб маълум қилади Рейтер агентлиги. Гап шундаки, «юлдуз»ни ранжитишди. Буни қарангки, уни бир пайтлар мистер Горингнинг ўзи етакчилик қилган «Экуити» актёрлар касаба союзи хафа қилди. Касаба союзлар ЖАР ирқчилар режими билан ҳар қандай битим тузишни рад этиш масаласи бўйича референдум ўтказди. Бироқ, бу қаршилик Горингнинг таъкидлашича, «сўл экстремистларнинг найранглари» эмиш. У бу ҳақда зудлик билан Буюк Британиянинг Олий судига хабар берди. Суд шу заҳоти референдум қарорини бекор қилди. Касаба союзга «экстремистлар»дан олисроқда юриш ва ЖАРга гастролга бориш истагини билдирганларга халақит бермаслик кўрсатилди.

Қайиқда 700 мил

37 ёшли Уве Йенсен Шимолий Атлантика бўйлаб, Фарер оролидан Дания соҳилларигача бўлган масофани қайиқда босиб ўтишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди, деб хабар беради Рейтер агентлиги. Унинг бу борадаги илгариги икки бор уриниши муваффақиятсизликка учраган эди. Бироқ бу сафар об-ҳаво ҳам, 7 метрли «Диана-Виктория» қайиғи ҳам унинг ўз орзусини рўёбга чиқишга хизмат қилди. Йенсен ўз мақсадига эришди.

XX АСР ОВОЗИ

Пабло НЕРУДА,
Чили.

ШЕЪРИЯТ ВА СИЁСАТ

Яшашнинг буюк ҳикматини мен инсонлар ҳаёти денгизининг долғаларидан, менга термулган минглаб кўзлар назокатидан ўргандим. Уларнинг улуғвор илинжини балки барча шоирлар ҳам тушунавермас, бироқ буни англаб етган ижодкор ўз кўнглида абадий сақлаяжак ва асарларига сингдиражак.

Шоир учун унинг ўзи кўплаб одамларнинг умидига айланган дақиқадан ҳам муҳимроқ, буюкроқ лаҳза йўқдир.

Фуруғ ФАРРУХЗОД, Эрон.

БИЗНИ ОЛИБ КЕТАР МАЪЮС САБОЛАР

Нораста тун аро шивирлаб сабо
қартайган дарахтнинг япроқларига.
Ораста тун аро тўзғиб, бемажол
Паришонлик ётар оғриб, оғриниб,
Тингла,
эшитдингми тун инграғини.
Мен — бадбахт,
фароҳга қарайман тўниб,
ҳазин ўйларимни олқаб, соғиниб...
Тингла,
эшитдингми тун инграғини.
Тун бағрин нимадир ўтади тилиб —
Олланган ой кезар ўксук, паришон.
Булутлар — азалдан издиҳом бўлиб
тўкилмоққа гўё мунтазир,
ҳар он
йиқилмоқ хавфини туйган осмонда.
Дераза ортида қалтирайди тун,
замон айланишдан тўхтайди ночор.
Дераза ортида қандайдир қувғин
иккимизни кутар интиқ, умидвор.
Порлагин,
чорлайди бизни самолар,
қўлларингни аччиқ хотира каби
очиқ қолган ошиқ қўлларимга тут,
Қайноқ лабларингнинг ҳароратини
ошиқ лабларимнинг кўзларига сурт.
Бизни олиб кетар маъюс саболар,
Бизни олиб кетар маъюс саболар...

Форс тилидан Одил ИКРОМОВ таржимаси.

Анна СВЕРШЧИНЬСКАЯ,
Польша.

ОДАМ КЎЗИ

Ўн беш ёшга кирган
эди у,
Мактабда билағон саналар
эди.
Тўппончани маҳкам
қисганча
Ёвга тикка бостириб
борди.
Тўқнаш келди одам
кўзига,
Ўқ узмоқ шарт эди шу
кўзга.
Пайсаллади,
Ўзи йиқилди —
Қип-қизил қон оқди
кўзидан.
Ўрганмаган эди
мактабда
Ўйламасдан ўқ узишни
Одам кўзига.

А Ё Л

Аллақачон яшамоқда у
Бошқаларнинг вужуди
аро.
Ҳар туғилган набира
билан
У қайтадан дунёга
қайтар,
Ва жилғадан бошланган
дарё
Каби яна умр қўшиғин
айтар.
Ҳар гал чақалоқнинг
кўзлари билан
Тикилади тиниқ осмонга.
У ўзининг ўлганига ҳам
Ишонгиси келмайди
ҳамон.

Хуршид ДАВРОН таржимаси.

Любомир ЛЕВЧЕВ, Болгария.

КАРЛ ЛИБКНЕХТ БИЛАН ХАЙРЛАШУВ

Унинг киприклари юмилиб,
юраги уришдан тўхтаган чоғда,
Ўлим эмас келган —
темирчилар ва шахтёрлар,
машинистлар, монтёрлар, матрослар
Келишди у билан хайрлашмоқ учун.
Ташна матросларга
у денгиз эмас —
кўзларини берди ўзининг.
Машинистларга оташдонлармас,
у ўз юрагини берди, ишонинг.
Ўзига ҳеч вақо қолдирмади у,
ўзига ҳам, ўлимга ҳам.

Русчадан таржима.

Карим МИСОҚ,
Афғонистон.

УМР—УЧИБ ЎТГАН ҚУШ...

(Ҳикоя)

Узун қиш кечаси. Бугун учинчи кундирки аёл кишининг оҳу ноласи қўшнилар оромини бузади.

Фаршид даҳшатли чинқириқни эшитмасликка қанчалик уринмасин, қўлидан нимаям келарди, китобни шартта олиб, кўрпа тагига буркади. Сўнг бир зум кўзларини юмди. Чинқириқ, дод, фарёд... Заҳарланган ўқ баданига санчилгандай, юрагида ўзи билмаган оғриқ бошланди. Нима қилсин? Фаршид ирғиб турди-да, апил-тапил кийимларини кийди.

— Тинчликми, ўғлим, — саросимада уйғонди онаси. — Ярим кечаси қаёққа отланяпсан?

— Дўхтирга, — кескин жавоб берди Фаршид. Йигитнинг овозида меҳр туйғуси зоҳир эди. — Бу аёл одам эмасми, ахир! Азоб чекаётганини кўрмайсизми?! Бечорага тезда ёрдам беришимиз керак!

Онаси ўғлининг сўзларини аллақачон англаб етганди. Бунинг оқибатини яхши билгани учун индамади. Фаршид ташқарига отилди.

Зимистон тун. Оёқ остида ғижирлаётган қоргина тун сукунатини бузади. Изғирин шамол узоқлардан увиллабгина бечора аёлнинг оҳу оласини келтирарди. Фаршид совуқдан жунжикиб, қулоқларини пальтосининг ёқасига яширди. Қишлоқ итлари акиллаганида инграш сал-пал пасаяр, сўнг яна баттар кучаярди...

Чамаси бир соатлар вақт ўтди. Энди Фаршид ва врач қўшнининг дарвозаси ёнида ўтиришарди. Ичкаридан аёл кишининг доди баралла эшитиларди:

— Вой, жоним-эй, намунча сиқмасанг. Баданим ёниб кетяпти-я. Ёрдам беринглар, ёлвориб сўрайман, қутқаринглар!

Фаршид дарвозани тақиллата бошлади. Ниҳоят ҳовли томондан қадам товушлари қулоққа чалинди.

— Ким?

— Ўзларингиздан.

Ҳаял бўлмай эшик тепасидаги лампочка ёруғида ўрта бўй, қийиқ кўз, ялпоқ бурун, тилла тиш, қора соқолли киши кўринди. Бўйни йўғон, қориндор бу уй эгаси оч ранг кўйлак-иштон кийган, елкасига олачипор пиджак ташлаб олганди. У «меҳмон»ларга ажабсиниб қаради.

— Сизларга ким керак? — тўнғиллади қора соқолли уй эгаси.

— Мен қўшниларингиздан бўламан, — деди Фаршид мулойим оҳангда. — Хотинингизга... врач келтиргандим, соҳиб.

Қора соқолли эркакнинг қалин лаблари қимтиниб, нимадир демоқчи бўлди-ю, бироқ ўзини босди.

— Сени таниб турибман йигитча, танийман.

Соҳиб бир чимдим носни тили остига ташлагач, индамай орқасига бурилди-да, ҳовли томонга юрди. Ҳали-замон қайтиб келади, деб бироз кутишди. Аёл фарёди эса ҳамон тинмасди.

Фаршид аламидан эшикни қаттиқ, тинимсиз тақиллатаверди. Шу сонияда ёрдам беролмаётганидан врач ичини ит тимдаларди. У оғир оёқларида гурсиллаб эшикни тепди.

Қўшнилар шовқиндан уйғониб, деразадан Фаршид ва врачни кўргач, беихтиёр пастга югуришди. Зум ўтмай одамлар навбатма-навбат эшик олдида туришди.

— Кетинглар! Йўқолинглар, — бақирарди соҳиб. —Дўхтур-пухтурнинг кераги йўқ. Ёт кишининг хотинимнинг иззат-нафсига тегишига йўл қўймайман!

Ҳамма ҳанг-манг бўлди. Кимдир дарғазаб бўлганча, дарвозага ёпишди.

—Оч дейман галварс, йўқса дарвозангни бузиб кирамиз!

— Тўхтанглар, ўзим...

Шу вақт эшик ланг очилиб, остонада болта ушлаганча соҳиб пайдо бўлди. У оломонга бир қур назар ташлагач деди:

— Мана олдингиздаман, қани, яқин келадиган мард бормикин ораларингизда... Ҳа, мен ор-номусини сотадиган қўрқоқлар тоифасидан эмасман. Шон-шараф иши бу. Кетинглар, бўлмаса, болта билан ўзимни ҳимоя қиламан.

Соҳиб оғир болтани одамларни қўрқитган кўйи боши узра силкитаверди. Оломондан сас-садо чиқмади. Бирпасдан кейин тўпланганлар ваҳимали тун, совуқда дилдираганча қўрқа-писа уйларига тарқалдилар.

Эртаси куни эрталаб аёл нидоси батамом тинди.

Аёлни бутун маҳалла кўмди. Дафн маросимидан сўнг қабр тепасида ёлғиз соҳибгина қолди.

— Узоқ яшанг, ҳожи соҳиб, — ҳамдардлик билдиришди қайтаётган халойиқ унга.

— Қолганларга ҳам узоқ умр берсин!

Дари тилидан
Б. ОМОНОВ таржимаси.

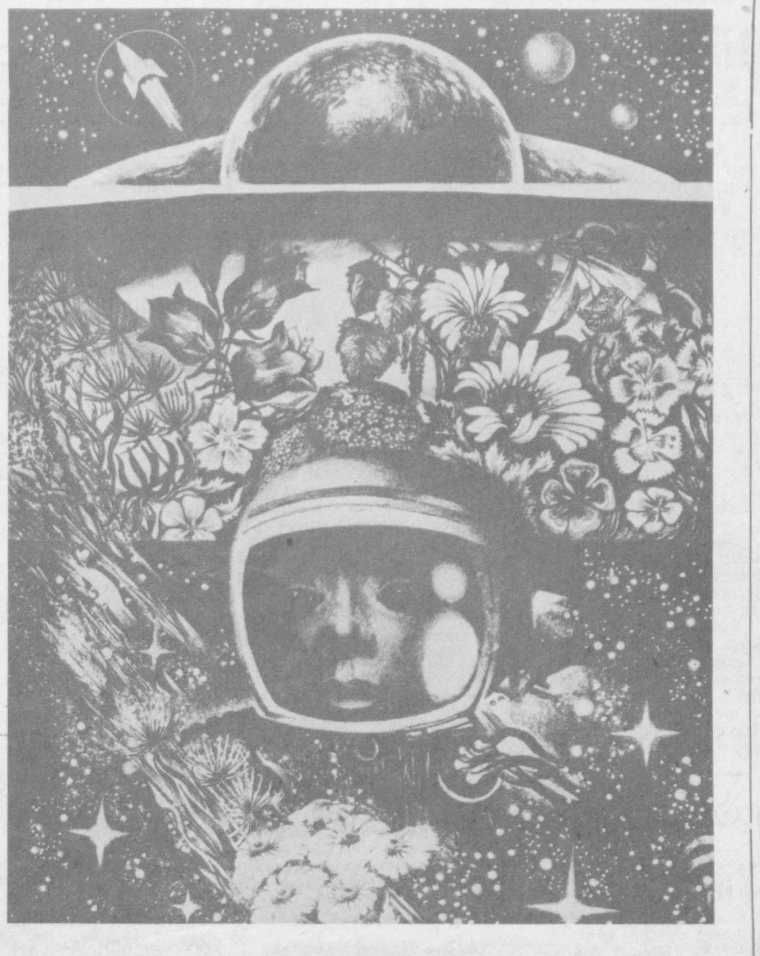

АСР НИДОСИ
Рассом И. Охунов яратган «Одамлар сайёраси» триптихининг марказий қисми.

Нозим ҲИКМАТ,
Туркия.

ШИТОБ ҚИЛ, ЮРАК!

Шитоб қил, юрак!
кўтар лангарни
қизил адмирал каби.
Эгаллагин тезроқ капитан ўрнин.
Вақт етди
қаршингда денгиз —
мовий,
Сенга боқиб турган ваҳимали кўз.
Шитоб қил,
юрак!
кўтар лангарни.
капитан ўрнига тек тургил дадил.
Мана оқ-ёлли тўлқин
кўпиклар отар.
Денгиз ҳавосин
симиргил тезроқ.
Кўк денгиз кўкатлар ҳидин уфурар.
Олдинга интилган кемангни
Орқага ҳеч бурмагил зинҳор.
Буралган сувлар қолсин
бўлиб чизиқдор...
Тезроқ бўл, юрак!
Узгин илмоқни.
Кемангни бошлагил яйдоқ денгизга.
Сен Фикратга* ишонма бу он.
Денгиз сенга дўстдир,
қардош оғадир.
Денгизга инон!
Шитоб эт, юрак!
Эй юрак!
Дадилроқ!
Дадилроқ...
Яна дадилроқ!..

Нусрат КАРИМ таржимаси.

*Товфиқ Фикрат. Таниқли турк шоири. «Ишонма, денгиз хавфлидир» шеърига ишора.

Леонид МАРТИНОВ,
РСФСР.

Яшамоқ керак

Иплар узилар,
Хизматда зада
Чоклар сўкилар.
Аммо вазада
Гул бор довюрак:
«Яшамоқ керак!»
Инграр тупроқда
Кесилган томир:
«Яшамоқ керак!»
Машинада буғ
Хўрсинар оғир:
«Яшамоқ керак!»
Моторда бензин
Кўтарар сурон:
«Яшамоқ керак!»
Қайнаб тошади
Долғали уммон:
«Яшамоқ керак!»
Яшамоқ керак!
Балки, бу ҳаёт
Ҳали кўп ҳалак...
... Ва чорлар борлиқ
Тинмай босабот?
«Яшамоқ керак!»

Муҳаммад РАҲМОН
таржимаси.

Илмий лабораторияларда

Мўъжизакор фан сирлари

Химия саноати ўзининг кўпгина мўъжиза маҳсулотлари билан халқ хўжалигини жадал ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этиб келмоқда. КПСС XXVII съездида қабул қилинган «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986— 1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари» лойиҳасида халқ хўжалиги тармоқларини химиялаштириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор берилган.

Синтетик тола, каучук ва пластмасса материаллари ишлаб чиқарилишини ошириш билан бирга, қишлоқ хўжалиги учун 1990 йилгача 41-43 миллион тонна сифатли минерал ўғитлар, 440—480 минг тонна ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари етказиб берилиши мўлжалланган.

Химия саноатида биринчи марта ишлаб чиқарилаётган ҳар бир янги химиявий маҳсулот халқ хўжалигига тадбиқ этилишидан олдин унинг ижобий ва салбий таъсирлари ҳар тарафлама чуқур ўрганилади. Инсон организмига салбий таъсир этмайдиган миқдори белгиланади. Бундай муҳим ишларни амалга оширишда Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий тадқиқот институти лабораторияларида самарали ишлар олиб борилмоқда.

Ўтган ўн биринчи беш йиллик якунлари бўйича институт коллективи СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли илмий тадқиқот институтлари ичида социалистик мусобақада биринчи ўринга сазовор бўлди. Бу борада институтнинг заҳарли моддаларни текшириш лабораторияси ўз илмий изланиш самаралари билан социалистик мусобақа муваффақиятини таъминлашда етакчи лабораториялар қаторидан ўрин олди.

Саноатда ишлаб чиқарилаётган химиявий бирикмаларни ишчиларнинг бевосита нафас оладиган ҳаводаги, корхоналарнинг ташқи муҳитга чиқариладиган оқава сувларидаги миқдорларини аниқлаш ва уларнинг нормаларини белгилаш каби вазифалар, биринчидан, ташқи муҳит муҳофазаси ва, иккинчидан инсон саломатлигини сақлаш бобида катта аҳамиятга моликдир.

Булардан ташқари, қишлоқ хўжалигида қўлланилаётган минерал ўғитларнинг ва маданий ўсимликлар зараркунандаларига қарши фойдаланиладиган пестицид номи билан умумлаштирилган замбуруғ касалликларига, ҳашаротларга ва бегона ўтларга қарши ишлатиладиган ҳамда ғўза баргини тўкадиган химиявий препаратларни бевосита ташқи муҳитда қўлланиши уларни ҳавода, сув ҳавзаларида ва ҳосил етиштирилаётган замин таркибида белгиланган норма миқдоридан ошиб кетишига олиб келмаслиги даркор.

Афсуски пестицидлар билан нотўғри муносабатда бўлиш ва улардан фойдаланиш қоидалари бузилган ҳолларда бу моддалар атроф-муҳитга ортиқча тарқалиши натижасида айрим кўнгилсиз оқибатларга сабабчи бўлади. Масалан, бу бирикмалар турли полиз ва чорва маҳсулотлари таркибига кириб қолиши ёки чорва моллари суғориладиган сувга ўтиш ҳолатлари содир бўлиши мумкин. Шу боисдан ташқи муҳит объектларида бундай бирикмаларнинг миқдорини назорат қилиб бориш алоҳида аҳамият касб этади.

Институтнинг заҳарли моддаларни текшириш лабораториясида ҳар бир ўрганиш учун режаланган, айниқса, республикамиз шароитларида қўлланиладиган химиявий препаратлар учун сифат ва миқдорий текшириш тадбирлари ҳамда усуллари ишлаб чиқилади. Бу тасвияномалар республикамизда етиштириладиган табиат ноз-неъматларининг янада сифатли бўлишида омилкорлик ролини ўйнайди. Бу ишлар лаборатория мудири, санитария ва гигиена соҳасида ўз ишининг устаси, институтнинг етук кадрларидан бири бўлган биология фанлари кандидати В. В. Тарасов раҳбарлигида олиб борилади.

Лаборатория моддаларни замонавий нозик ва аниқ усулларда текшириш учун турли физик-инструментал қурилмалар билан жиҳозланган. Жумладан, металлургия корхоналарида ҳавога ажралиб чиқадиган чанг-тўзон заррачаларидаги металлар миқдорини ўлчаш учун атом адсорбцияси спектроформетридан фойдаланилса, ташқи муҳитдаги турли органик характерга эга бўлган моддалар сезгир храматографлар ёрдамида текширилади, минерал ўғитларни аниқлаш эса нозик характерли, тез амалга ошадиган химиявий реакциялар ўтказиш орқали фотометрия усуллари ёрдамида амалга оширилади. Бу ускуналар шундай сезгирки, улар текширилаётган модданинг миқдорини миллиграммнинг мингдан бир қисмидан миллиондан бир улушигача бемалол аниқлай олиш қобилиятига эга. Лабораториянинг катта илмий ходими М. Набиев ишлаб чиққан полиз ва сабзавот маҳсулотларида ўзлаштирилмаган селитра (нитрат) ионларининг миқдорини тезкорлик йўли билан аниқлаш усули республикамизда ҳамда иттифоқ миқёсида яхши натижа билан қўлланиб келинаяпти.

Лаборатория ходимлари институтнинг бошқа лабораториялари билан ҳамкорликда ишлаб чиқаришда турли заҳарланиш оқибатларининг олдини олишда ва қишлоқ хўжалигида пестицидларни қўллашда ишлатиладиган техник воситаларни зарарсизлантириш жараёнларини ишлаб чиқишда самарали илмий изланишлар олиб бораяптилар. Уларнинг кўпгина методик кўрсатма ва қўлланмалари санитария-гигиена амалиётига жорий этилган. Булардан ташқари, лаборатория илмий ходимлари республикамизнинг область ва район санитария-эпидемиология станцияларининг олиб бораётган текшириш ишларига ҳам назарий, ҳам бевосита амалий ёрдам бермоқдалар.

У. АБДУЛЛАЕВ,
Т. РАСУЛЕВ.

Ёз ноз-неъматлари

ТАРВУЗ НЕГА ҚИЗИЛ?

Биз тарвуз деганда кўз олдимизга табиатнинг ширин-шакар, ичи қип-қизил эти севимли мевасини келтирамиз. Бу ўсимликнинг ватани Калахари саҳроси ҳисобланади. Машҳур сайёҳ Давид Ливингстон европаликлардан биринчи бўлиб ёввойи тарвузларни билишга муяссар бўлган.

Россияга тарвузларни татарлар олиб келишган. У биринчи марта қуйи Волгада маданий ҳолда ўстирилган. Айни пайтда СССРда тарвузнинг турли хил навлари кенг тарқалган. Айниқса, Украина, Поволжье, Ўрта Осиё, Узоқ Шарқда, Молдавияда кўп экилади.

Халқ табобатида тарвуз буйрак, юрак-томир хасталиклари билан боғлиқ бўлган шишларда пешоб ҳайдовчи омил сифатида қўлланилади. Шунингдек, жигар хасталиги ва ўт пуфагида тош пайдо бўлганида яхши наф келтиради.

Тарвузнинг қип-қизил эти ҳужайралари организмда таом ҳазм қилиш жараёнини яхшилайди. Холистерин моддасининг чиқишини уйғунлаштиради. Тарвуз таркибидаги фолий кислотаси ва С витамини склеротик (қон томирлари бекилиши)га таъсир кўрсатади. Ўзида азотли моддаларни ҳам сақлайди.

Қадимда тарвуз шираси озиқли витамин сифатида юз терисига суртма ҳолда ишлатилган. Бу ҳам қуруқ, ҳам ёғли тери қуруқшаб қолишининг олдини олади, унинг рангини яхшилайди, юмшоқ ва силлиқ қилади.

Тарвузнинг ёввойи, жуда аччиқ таъмли тури ҳам бор. У Ўрта Осиёда фақат доривор ўсимлик сифатида айрим жойларда экилади. Халқ табобатида ёввойи тарвузнинг меваси жуда ўткир сурги сифатида қўлланилади.

Тарвуз ҳақида XVIII асрда яшаб ижод қилган Саид Муҳаммад Ҳасрат ҳам талайгина маълумот ёзиб қолдирган. У моҳир табиб бўлиш билан бирга, маҳоратли шоир ҳам эди. Унинг аччиқ тарвуз ҳақидаги ғазалидан бир матла келтиришни жоиз деб ўйладик:

Ҳўл барги тўхтатар оқса
агар қон,
Шишларни йўқотиб,
қайтарар осон.
Баргидан сув олиб,
суркаса бемор.
Мохов, доул —филга
наф қилмоғи бор,
Асаб учун тарвуз суви
наф қилар.
Панжа бўғимлари дардин
даф қилар,
Ғарғара қилса гар
сувидан киши,
Тиш остин қотирар, қолар
оғриши.
Савдо билан балғам
бағрини тилар.
Нафас йўлига ҳам яхши
наф қилар,
Тавсия айлаган шундай
деб Буқрот,
Ундан шарбат қил деб ўн
икки қийрот.
Ичсанг, қовуқ билан
буйрак иллатин,
Йўқотиб, қўймагай танда
заҳматин.

М. МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос.

Фойдали маслаҳатлар

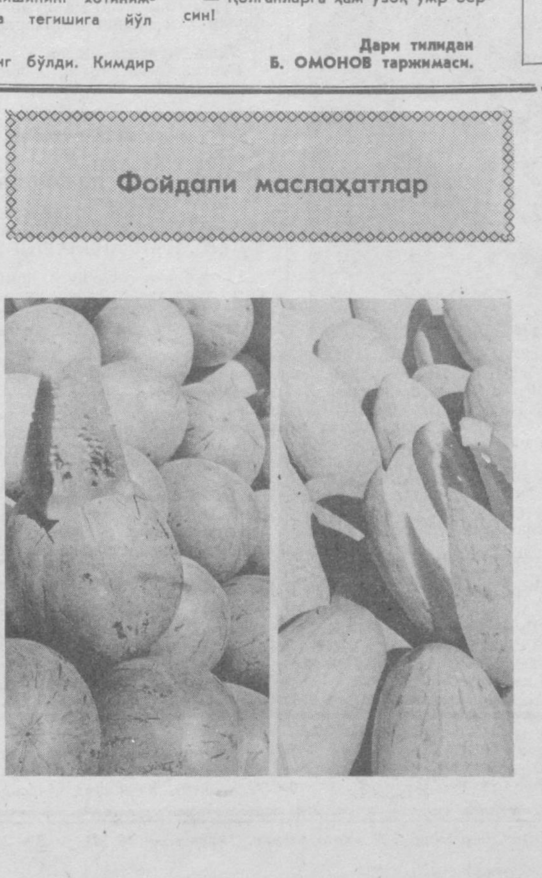

ҚОВУН ТАНЛАШНИ БИЛАСИЗМИ?

Ҳозир айни пишиқчилик. Шаҳар бозорлари дала ноз-неъматларига тўлиб-тошган пайт. Бундай вақтларда Шарқ бозорлари жуда жозибадор бўлиб кетади. Киши меҳнатдан сўнгги бўш вақтларида, дам олиш кунлари бозор айланиб, қовун ёки тарвузми, узум ёки шафтолими сотиб олиб бориб, дастурхон атрофида оила аъзолари билан баҳам кўришни истайди.

Ёз мавсумида қовун-тарвузга тўйишнинг саломатлик учун ҳам фойдаси катта. Бу неъматлар инсон организмининг табиий глюкозага бўлган талабини қондириш билан бирга, ошқозонни ювади, буйрак ва жигар фаолиятини яхшилайди, ичаклардаги ортиқча хилтни ҳайдайди.

Аммо кўп кишилар бозорда қовун-тарвуз танлашга қийналишади. Сотиб олган маҳсулотим хом, бемаза чиқиб қолмасмикан деб иккиланишади. Бундай кишиларга деҳқонлар қовун-тарвузни чақмоқлаб беришни ҳам тавсия этадилар. Аслида буни ҳам яхши усул деб бўлмайди. Бунда полиз маҳсулотларининг таровати камаяди, унинг шарбати оқиб, уйга олиб кетишда қийинчилик туғдиради. Киши полиз маҳсулотларини танлашни билса бунга ҳожат қолмайди.

Ҳозир республикамизда 20 хилга яқин қовун, 10 хилга яқин тарвуз нави етиштирилади. Бу полиз маҳсулотларининг пишиб етилиш вақти ҳам ҳар хилдир. Масалан, республикамизда қовуннинг заркокил, амири, оққовун, босволди, қизилуруғ, оқуруғ, қирқма, дониёр, жўрақанд, умрибоқи, бўрикалла, қоракўл, кўктурна каби навлари, тарвузнинг «Ўзбекистон» (эртаги ва кечкиси), оқчинни, мармар, қўзивой, хайтқора каби навлари бор.

Одатда полиз экинларидан дастлаб май ойининг охирларида ҳандалак пишади. Ундан кейин июнь ойида заркокил қовуни, июль ойида оқуруғ, оққовун пишади.

Тарвузлар орасида биринчи бўлиб июнда эртаки «Ўзбекистон», мармар тарвузлари пишади. Кечки «Ўзбекистон» нави асадда, яъни август ойида пишади. Қоратарвуз ҳам август ойи охирида етилади. Умуман асад тушганидан кейин пишмаган қовун-тарвуз кам қолади. Фақат амири қовуни куз низомини еб етилади.

Хўш, қовуқ ва тарвузнинг пишган ёки хомлигини қандай билиш мумкин? Бунинг энг осон белгиси шуки, пишган қовун оғир, тарвуз эса енгил бўлади. Бундан ташқари қовунларнинг оққовундан бошқаси дум беради, яъни думи кўчиб қолади. Оққовун эса сертўр бўлиб кетади.

Тарвуз пишганида енгил бўлишдан ташқари, ранги тозаланиб, тиниқлашади. У ялтираб туради. Тарвузлар орасида энг ширини чинни тарвуздир. Асл чинни тарвузнинг уруғи майда бўлади. Ҳозир бу тарвуз нави республикамизда тобора камайиб кетяпти.

Деҳқонлар тарвузнинг пишганини болдоғига қараб билишади. Унинг болдоғида кокили бўлади. Пишганида шу кокили қурийди.

Қовун-тарвузни овқат олдидан ейиш лозим. Айниқса қовун егандан кейин албатта чой ёки шўрва ичиш мақсадга мувофиқдир.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.

«Пахтакор»нинг рақиблари

«КОТАЙК»

(Абовян)

БУГУН

«Пахтакор» Марказий стадионида тошкентлик футболчилар Абовян шаҳрининг «Котайк» командаси билан беллашадилар.

«Пахтакор»нинг бугунги рақиби Арманистондаги «Абовян» шаҳри шарафини 1963 йилдан буён ҳимоя қилиб келмоқда. У 1955 йилда «Арамус» колхозида ташкил этилган. Бир неча марта Арманистон чемпиони унвонини қўлга киритган. 1975—1977 йилларда республика Кубогининг соҳиби бўлган.

1976 йилда команда футболчилари қишлоқ физкультура коллективлари ўртасида ўтказилган «Олтин куз» мусобақаларида қатнашиб СССР Кубогини қўлга киритишган. 1978 йилдан иккинчи лига мастерлар турнирида иштирок этади. 1984 йилда биринчи лигада иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритган.

1985 йилда илк бор биринчи лига коллективлари баҳсларида иштирок этиб, кучли ўнликдан жой олди. «Арарат» командасининг Р. Галустян, А. Оганесян, Г. Мхитарян, С. Бегларян сингари футболчилари шу коллективда тарбияланган.

Бу учрашув «Пахтакор»нинг «Котайк» командаси билан иккинчи беллашуви бўлади. Абовян шаҳрида ўтган учрашувда 4:0 ҳисобида майдон эгалари ғалаба қозонишган. Кўриниб турибдики, пахтакорчилар бугунги рақибларининг дарвозасига ҳали тўп киритганлари йўқ. Бу вазифани улар уддалай олишадими ёки йўқми? Буни ўйин кўрсатади.

Реванш матчига қадар

«Ҳурматли редакция! Совет гроссмейстерлари Гарри Каспаров ва Анатолий Карпов ўртасидаги реванш матчини катта қизиқиш билан кузатиб бормоқмиз. Иложи бўлса совет гроссмейстерларидан яна кимлар жаҳон чемпиони бўлганлиги, уларнинг қадимий ўйин тараққиётига қўшган ҳиссаси ҳақида маълумот берсангиз.

С. ФОЗИЛОВ, Т. РЎЗИЕВ ва бошқалар.

Агар, оқшомхонлар унутишмаган бўлса, биз дастлабки чемпионлар ҳақида илгари маълумот берган эдик. Михаил Талдан тожни қабул қилиб олган Тигран Петросяндир. Бугун биз кўпчилик мутахассис ва билимдонлар томонидан тан олинган «Темир Тигран» ҳақида ҳикоя қиламиз. «Реванш матчига қадар» рубрикаси остида бошқа чемпионлар ҳақида ҳам маълумот берамиз.

«ТЕМИР ТИГРАН»

Тигран Петросян 1963 йилдан 1969 йилга қадар жаҳон чемпиони унвонини қўлда сақлаб турган тўққизинчи тождордир.

Совет шахмат мактабининг 30 йилдан зиёд тараққиёт даври Тигран Вартанович Петросяннинг номи билан боғлиқ. У тўққиз марта СССР терма командаси составида жаҳон шахмат олимпиадаларида қатнашиб, биринчи ўринни қўлга киритган, саккиз марта Европа чемпиони, тўрт марта мамлакат чемпиони бўлган.

Т. Петросян Улуғ Ватан уруши йилларида тобланган шахматчилар тоифасига мансуб. Шахматга қизиқиш, бу ўйиннинг сирларини ўрганишга бўлган иштиёқ уни Тбилиси шаҳридаги пионерлар саройига бошлаб келди. Бу ердаги шахмат тўгарагига спорт мастери Арчил Эбралидзе раҳбарлик қиларди. У шахмат назариясини пухта биладиган мутахассис эди. Шогирдига ўргатганлари бекор кетмади. Кўп ўтмасдан Тбилисининг шахмат оламида янги юлдуз—ўқувчи Тигран Петросян пайдо бўлди. У республика биринчиликларида муваффақиятли қатнаша бошлади.

1945 йилда Ленинградда ўқувчилар ўртасида биринчи марта мамлакат чемпионати ташкил этилди. 16 ёшли спорт мастерлигига кандидат Т. Петросян биринчи ўринни бўлашиб олди. Шахмат назариясини чуқур билиш қобилияти ва юксак техник маҳорати билан эътиборга тушди. Бу хислатлар унинг кейинги фаолиятида янада ёрқин кўзга ташланди.

20 ёшида у биринчи марта СССР чемпионатида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди. Кўпчилик бу биринчиликни «Шахмат университети» деб ҳисоблайди.

1951 йили ўтказилган СССР чемпионатида Т. Петросян Е. Геллер билан иккинчи-учинчи ўринларни бўлашиб олди ва низомга кўра жаҳон биринчилигининг зоналараро турнирида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди. Бу ерда ҳам у иккинчи-учинчи ўринларни бўлашиб, халқаро классли гроссмейстер нормативини бажарди. Айни пайтда даъвогарлар турнирида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди. 1953 йилда Швейцарияда ўтказилган бу турнирда бешинчи ўринни эгаллади.

Шундай қилиб, қисқа вақтда Тигран Петросян жаҳондаги энг кучли гроссмейстерлардан бирига айланди. У ўтказилган барча жаҳон биринчилиги мусобақаларида даъвогарлар сафидан ўрин ола бошлади. Аммо кўп дуранг ўйнаганлиги учун ғолибликка эриша олмади.

Ниҳоят, 1962 йили Кюрасао шаҳрида ўтказилган даъвогарлар турнирида Т. Петросян, П. Керес, Р. Фишер, Е. Геллер, М. Таль сингари таниқли шахматчиларни орқада қолдириб, биринчи ўринни эгаллади. 1963 йили Москвада ўтказилган жаҳон биринчилиги учун матчда совет шахматининг отахони М. Ботвинникни енгиб, жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритди. Шундан кейин олти йил давомида у шахмат тожини қўлдан бермади.

Шахмат

Тақдирни қарангки, у жаҳон чемпиони унвонини ўзининг туғилган куни топширди. 1969 йилда Т. Петросянни мағлубиятга учратган мамлакатимизнинг яна бир гроссмейстери Борис Спасский ўнинчи жаҳон чемпиони бўлди.

Т. Петросян катта жамоат ишларини ҳам олиб борди, совет спорти ютуқларини кенг пропаганда қилди. Ёш шахматчиларни тарбиялашга катта ҳисса қўшди. 1968 йилдан 1979 йилга қадар «64» шахмат ҳафталигининг бош редактори бўлиб ишлади. Совет спортини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Меҳнат Қизил Байроқ ва Халқлар Дўстлиги орденлари билан тақдирланди.

1952 йилдан халқаро гроссмейстер, 1960 йилдан СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери, фалсафа фанлари кандидати Т. Петросян 1984 йилнинг 18 августида вафот этди.

СССР спорт мастери М. МУҲИДДИНОВ тайёрлаган.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —19/VIII да **Кармен**, 20/VIII да **Рустам ҳақида достон.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 19/VIII да **Олтин девор**, 20/VIII да **Куёв.**

КИНО

18 АВГУСТДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ИККИ ЁҚЛАМА ҚОПҚОН» —**Санъат саройи** (16, 18.30, 20.50; телефон 44-21-74).

«НИКОҲ САВАТИДАГИ МИЛЛИОН» — **Чайка** (тоқ соатларда, телефон 77-06-20).

«ГАРАЖ» — **Фестиваль** (21.45).

«ЖАДВАЛДАН ТАШҚАРИ ПОЕЗД»— **Ватан** (жуфт соатларда, телефон 74-30-38).

«ҚИЗ УЗАТИШ» — **Санъат саройи** (кичик зал, 16, 18, 20.00).

«БУ ТЕЛБА ДУНЁ»—**Восток** (16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-74), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (18, 21.00; телефон 53-65-87), **Лисунов номли** (17, 20.00; телефон 96-34-02).

«ЭСКИ АВТОМОБИЛДА САЁҲАТ»— **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

19 АВГУСТДА

«ИККИ ЁҚЛАМА ҚОПҚОН» — **Санъат саройи** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.50; телефон 44-21-74).

«НИКОҲ САВАТИДАГИ МИЛЛИОН» — **Чайка** (тоқ соатларда, телефон 77-06-20), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 67-96-75).

«ГАРАЖ» — **Фестиваль** (21.45).

«ЖАДВАЛДАН ТАШҚАРИ ПОЕЗД»— **Ватан** (жуфт соатларда, телефон 74-30-38).

«ҚИЗ УЗАТИШ» — **Санъат саройи** (кичик зал, 14, 16, 18, 20.00).

«БУ ТЕЛБА ДУНЁ»—**Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-74), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (11, 14, 18, 21.00; телефон 53-65-87), **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20.00; телефон 96-34-02).

«ЭСКИ АВТОМОБИЛДА САЁҲАТ»— **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«БУ ЕРДА БЕГОНАЛАР БЎЛМАЙДИ» —**Искра** (16, 18, 20.00; телефон 39-14-59).

«БОКСЁР ҚИСМАТИ» — **Тинчлик** (17, 19, 20.45).

«ДОҒ ЖАНОБЛАРИНИНГ САЁҲАТИ»— **Хива** (21.45).

«ЎЗГА САЙЁРАЛИКЛАР КЕМАСИ»— **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (жуфт соатларда).

◎◎◎ реклама ◎◎◎ эълонлар ◎◎◎ реклама ◎◎◎

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАГИ САВДО КОРХОНАЛАРИДА
18—24 АВГУСТ КУНЛАРИ

ТЎР ПАРДА—ГАРДИН БУЮМЛАРИ

САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Оққўрғон шаҳрида — Савдо марказида.

Оҳангарон районидаги Қорахитой посёлкасида —саноат моллари магазинида.

Бекобод районидаги Зафар посёлкасида— «Ёшлик» универмагида.

Бўстонлиқ районидаги Ғазалкент шаҳрида—«Дилбар» универмагида.

Бўка шаҳрида — «Лола» универмагида.

Коммунистик районидаги Янгибозор шаҳрида—«Юбилей» универмагида.

Оржоникидзе районидаги Қибрай посёлкасида — «Гўзал» универмагида.

Тўйтепа шаҳрида — «Гуландом» универмагида.

Калинин район марказида — «Гунафша» универмагида.

Янгийўл районидаги Гулбаҳор посёлкасида — «Гулбаҳор» универмагида.

Келес шаҳрида — «Шодлик» универмагида.

Пискент шаҳрида — «Баҳор» универмагида.

Паркент шаҳрида—«Нилуфар» универмагида.

Чиноз шаҳрида—«Наврўз» универмагида..

Ғалаба районидаги Солдатское посёлкасида — «Саодат» универмагида.

Оржоникидзе районида — «Дўстлик» универмагида.

СИЗЛАРНИ ТЎР ПАРДА — ГАРДИН БУЮМЛАРИНИНГ САВДО-КЎРГАЗМАСИГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ!

«ТАШОБЛПОТРЕБСОЮЗ».

ОЛИСЛИКЛАР ҲАМ ЯҚИН

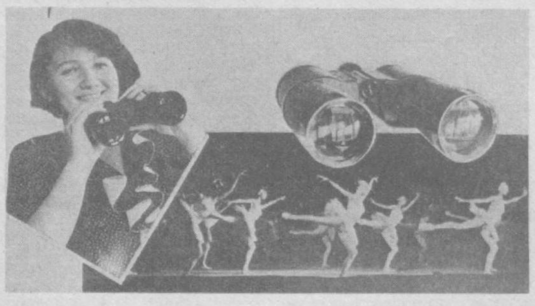

«БПЦ — 10х50» ПРИЗМАЛИ ДУРБИН ОРҚАЛИ КЎЗ ИЛҒАМАС ОЛИСДАГИ БУЮМЛАРНИ ҲАМ РАВШАН ВА ЯҚҚОЛ КЎРИШ МУМКИН.

Унинг имтиёзли оптикаси дурбиндан қоронғу жойларда ҳам, булутли об-ҳаво шароитида ва оқшом чоғларида ҳам фойдаланиш имконини беради.

Баҳоси — 90 сўм.

«РАССВЕТ» МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА САВДО ТАШКИЛОТИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

«Химчистка» хизматингизда

ПАР-МОМИҚ БУЮМЛАРИНИ «ХИМЧИСТКА» ФАБРИКАСИНИНГ 4-ФИЛИАЛИДА ТОЗАЛАШГА ТОПШИРИШИНГИЗ МУМКИН.

Бир килограмм пар-момиқ буюмларни тозалаш нархи — 95 тийин.

Топширилган буюм оғирлигининг салкам 30 проценти тозалаш вақтида чиқитга чиқади.

Агар сизнинг пар ёстиғингиз яроқсиз ҳолга келган бўлса, бу ерда уларни сизга янгиларига алмаштириб беришади.

1 дона пар ёстиқнинг баҳоси — 2 сўм 33 тийиндан 4 сўм 18 тийингача.

Филиалда бошқа турдаги хизматлар —доғларни кетказиш, кимёвий ишлов бериш ва кийимларни дазмоллаш ишлари ҳам бажо келтирилади.

4-филиал иш тартиби билан 96-37-41 ёки 065 рақамли телефонга қўнғироқ қилиб танишиш мумкин.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Лисунов кўчаси, 9-уй (3, 23-трамвайлар; 80, 23, 15-автобусларнинг «Котельная» бекати).

«ХИМЧИСТКА» ФАБРИКАСИ.

Уйингизга кўрк бўлсин

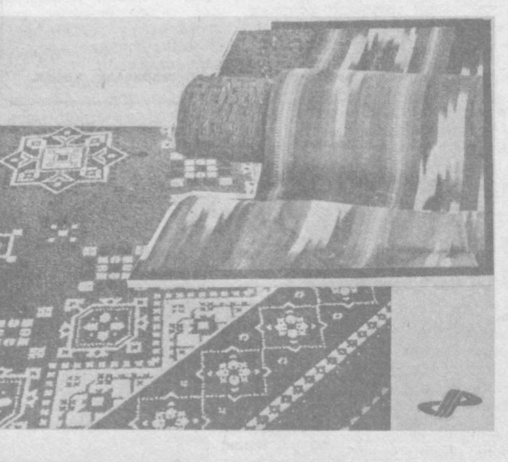

ГИЛАМ ВА ПОЛОСЛАР ХОНАГА ФАЙЗ КИРИТАДИ.

«ЧИЛОНЗОР» МАРКАЗИЙ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИДА

Жун ва жун аралашган ипдан қўлда ва машинада тўқилган ХИВА ГИЛАМЛАРИ;

Рангли, ҳажми ҳар хил, синтетик толадан ишланган ОЛМАЛИҚ ПОЛОСЛАРИ;

эни 1,5 метрли сидирға рангли яшил, қирмизи, жигарранг ВОРСЕЛАН ТОЛАСИДАН ТЎҚИЛГАН ПОЁНДОЗЛАР;

МАМЛАКАТИМИЗДА ВА ЧЕТ ЭЛЛАРДА ИШЛАНГАН ГИЛАМ-ПОЁНДОЗЛАР

СОТУВГА ҚЎЙИЛГАН

«ЧИЛОНЗОР» ЦУМи (телефон 77-14-31).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ХОНАТЛАС—ЖОНОН АТЛАС

БУ ГАЗЛАМА УЗОҚ АСРЛАРДАН БУЁН ШАРҚ АЁЛЛАРИНИНГ ҲУРМАТ ЭЪТИБОРИГА САЗОВОР БЎЛИБ КЕЛМОҚДА. БАҲОР, ЁЗ ФАСЛЛАРИГА МОСЛАБ ТИКИЛГАН АТЛАС КЎЙЛАКАР ҲАМИША СЕВИБ КИЙИЛАДИ.

Ҳозирги пайтда майин шойи ипакдан тўқилган бу матонинг жозибаси янада ошган. Унинг найзасимон гуллари турли расмдаги либосларни тикиш учун қулайдир.

Хонатласдан тикилган кенг бичиқли миллий кўйлаклар, қат-қат ҳошияли юбкалар, сарафанлар, замонавий расмдаги либослар, оқшом кўйлаклари, ҳамма-ҳаммаси кўнгилларга хуш келади..

ХОНАТЛАС «ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДА СОТИЛМОҚДА.

Баҳоси 12 сўмдан 15 сўм 50 тийингача.

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ» (телефон 78-72-42).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

«УЗПРОКАТРАЗНОБИТ» РЕСПУБЛИКА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ВА

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИНИНГ **«ТАШГОРФОТО» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ**

1986-87 ўқув йили учун кенг профилдаги фотограф мутахассислиги бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 9 ой. Стипендия 40 сўм.

Ўқишга 8-10 синф маълумотидаги 20 дан 30 ёшгача бўлган тошкентлик йигит ва қизлар қабул қилинадилар.

Ўқишга мандат комиссиясида суҳбат ўтказиш йўли билан қабул қилинади. Ўқиш даври доимий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Курсларни тамомлаб чиққанлар маиший хизмат корхоналарига ишга юбориладилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: ўқув комбинати директори номига ариза, таржимаи ҳол, паспорт, медицина справкаси (286-форма), яшаш жойидан справка, 4 дона фотосурат (3х4 см), маълумоти ҳақидаги ҳужжат, иш жойидан ёки мактабдан характеристика.

Ўқув машғулотлари — 1986 йил 1 сентябрдан бошланади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700053, Тошкент шаҳри, Киров райони, 1-Минг ўрик кўчаси, 9-уй (2, 16-трамвайлар, 19, 115, 156-автобусларнинг «Узбексельмаш» заводи» бекати).

Справкалар учун телефонлар: 33-42-48, 35-25-64.

«Ташгорфото» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ўқув-курс комбинати кадрлар бўлими қуйидаги адресда жойлашган: 700017, Тошкент шаҳри, Ц-4 квартали, маиший хизмат уйи.

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ
1986 ўқув йилига

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ САВДОНИНГ ҚУЙИДАГИ СОҲАЛАРИ БЎЙИЧА МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

барча профилдаги озиқ-овқат ва саноат товарлари бўйича юқори малакали контролёр-кассир ва сотувчилар.

БУ ГРУППАЛАРГА 17 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ҚИЗЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. **Ўқиш муддати— 6 ой.**

Уни битирганларга «Контролёр-кассир» ёки «сотувчи» ихтисоси берилади.

Шунингдек, озиқ-овқат ва саноат товарлари бўйича кичик сотувчилар тайёрлайдиган группаларга тугалланмаган ўрта (8,9-синф) маълумотли 15 ёшдан 25 ёшгача бўлганлар ҳам кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқиш муддати—8 ой.

Контролёр-кассир ва кичик сотувчилар тайёрлайдиган группаларнинг тингловчиларига ҳар ойда 54 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

МАШҒУЛОТЛАР ҲАР БИР ГРУППА КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ БАРЧА ГРУППАЛАРГА РЕСПУБЛИКАМИЗ ШАҲАРЛАРИДА ЯШАЙДИГАН ҚИЗЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Республика ўқув-курс комбинатининг барча группаларига ҳужжатлар қабул қилиш, шунингдек группаларда ўқиш бутун йил давомида, узлуксиз равишда олиб борилади. Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Тингловчилар шаҳарнинг энг яхши савдо корхоналарида — Тошкент Бош универсал магазини—ГУМда, Тошкент шаҳридаги «ГАСТРОНОМ» магазинларида практика ўтказадилар.

Ўқув-курс комбинатининг барча группаларига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, характеристика.

Республика ўқув-курс комбинатининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Акмал Икромов райони, Чилонзор массиви, Бобир кўчаси, 3-уй (13,70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами касалхонаси», 4 ва 9-трамвайларнинг «Чўпон ота» бекатлари). Телефон 78-44-30.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

8-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1986-87 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

УЧИШ АППАРАТЛАРИНИ ЙИҒУВЧИ СЛЕСАРЬ, ПРОГРАММА БИЛАН БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАРНИ СОЗЛОВЧИ, ПРОГРАММА БИЛАН БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАР ОПЕРАТОРИ, ТОКАРЬ, ФРЕЗЕРЧИ, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ СЛЕСАРИ, САНОАТ УСКУНАЛАРИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ.

Ўқишга 8-10-синф ҳажмида маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

8-синф ҳажмида маълумотлилар 3 йил ўқийдилар. Ўқувчилар бепул овқат, кийимбош ва махсус кийим билан таъминланадилар. Ўқишни тугатганлар ўрта маълумот ҳамда эгаллаган касби тўғрисида аттестат оладилар.

Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати 8 ой. Ҳар ойда 65 сўмдан стипендия тўланади. Ўқишни битирганларидан сўнг диплом оладилар.

Туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт шахсан кўрсатилади.

Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини битирганлар В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Билим юртини «аъло» баҳолар билан битирганлар олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртида спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, фото, авиамоделчилар ва техника ижодкорлиги тўгараклари мавжуд.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 286-формадаги медицина справкаси, ота-онасининг иш жойидан справка, турар жойидан справка, мактабдан характеристика, 3х4 см. ёки 4х5 см. ҳажмидаги 8 дона фотосурат.

Мурожаат учун адрес: 700128, Тошкент шаҳри, 128-алоқа бўлими. У. Юсупов кўчаси, Авиационний проезди, 10-уй (44, 48, 97, 85-автобус, 10-троллейбус ва 10, 23, 27-трамвайларнинг «Марказ-13» бекати).

Ўзбекистон «Иргидромаш» экспериментал заводининг «Тошкент тов» ёзувли йўқолган

ШТАМПИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

2-болалар юқумли касалликлари касалхонасига берилган ЕТ-I 4060059 номерли меҳнат дафтарчасининг йўқолган

ТОЗА БЛАНКАСИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Главташкентстрой»нинг транспорт ишлаб чиқариш бошқармаси корреспонденцияларни рўйхатга олиш ва рўйхатдан чиқаришда фойдаланиладиган йўқолган

ИККИ ШТАМПИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
21 август соат 20.00 да

ТАМАРАХОНИМНИНГ

ИЖОДИЙ КЕЧАСИ
(туғилган кунининг 80 йиллигига бағишланган)

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати

ТАМАРАХОНИМ

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Ғанижон ТОШМАТОВ, Дилафруз ЖАББОРОВА, Тамара ЮНУСОВА, Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА, Малика АҲМЕДОВА, Муҳаббат ШАМАЕВА;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Илёс МАЛЛАЕВ, Зиёда МАДРАҲИМОВА, Феруза СОЛИҲОВА.

Билетлар В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари Дўстлиги Саройи кассаларида соат 14.00 дан бошлаб сотилади.

«СОЮЗТЕЛЕФОНСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ
ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ

алоқа монтажчилари, кавшарловчилар, монтажловчилар, алоқа кабели монтажчилари, станцион кабель монтажчилари курсларига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 2 ой.

КУРСЛАРГА 8-10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТИ БЎЛГАН ВА СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДАН ЗАПАСГА БЎШАТИЛГАН ЁШЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш даврида ўқувчиларга ойига 75 сўмдан стипендия берилади.

Ўқувчилар курсларни битирганларидан кейин уларга тарифли-ихтисосли разрядли алоқа монтажчилари, кавшарловчилар, станцион кабель монтажчилари ихтисоси берилади ва Тошкент шаҳрида иш билан таъминланади.

Меҳнат ҳақи — ишбай мукофотли.

Қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, 5-алоқа бўлими, Куйбишев шоссеси, 15-уй, 12-корпус. Телефонлар 91-33-90, 91-44-95, 91-56-94, 91-58-91.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37, 32-53-83; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95, 32-55-32; хатлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; эълонлар — 33-81-42.

Р—10889. Газета якшанбадан ташқари ҳар куни, бир йилда 300 марта чиқади. Тиражи — 50.381. Б—2062. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.